

Biblioteka Publiczna im. Jana Łaskiego Młodszego w Łasku (woj. łódzkie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Gra terenowa realizowana w ramach konkursu na inicjatywy lokalne

Jakie działania zrealizowano?

W ramach pierwszego roku BLISKO w bibliotece w Łasku odbyły się szkolenia z tworzenia gier terenowych, prowadzone przez bibliotekarza i twórcę gier miejskich, Karola Baranowskiego. W pierwszym z nich wzięli udział bibliotekarze, w drugim zaproszeni uczniowie z liceum ogólnokształcącego – partnera projektu (relacja ze szkolenia tu: <https://biblioteka.lask.pl/aktualnosci/14>). Szkolenie trwało kilka godzin i zakończyło się wspólnym spacerem po mieście.

Warsztat zainspirował uczniów do zorganizowania własnej gry z okazji święta patrona, Tadeusza Kościuszki. W przygotowanie i organizację gry pod nazwą „Poszukiwanie testamentu Tadeusza Kościuszki” zaangażowało się około 10 uczniów i uczennic. Uczniowie sami utworzyli trasę gry, która przebiegała ulicami miasta, i wymyślili wszystkie zadania, które nawiązywały do osiągnięć Kościuszki. Młodzież wspierała w tym procesie, udzielając pomocnych wskazówek, prowadzący szkolenie, a przychylna inicjatywie dyrekcja pozwoliła uczniom na wcześniejsze wychodzenie z lekcji. W grze terenowej wzięła udział cała szkoła (prawie 70 uczestników podzielonych na 12 grup), co było niezwykłym przedsięwzięciem.

Zachęcona sukcesem młodzież postanowiła stworzyć kolejną grę terenową i wspólnie zgłosiła wniosek w ramach konkursu na inicjatywy oddolne. Grupie przyznano dofinansowanie.

Pierwszym etapem inicjatywy była Noc w Bibliotece zorganizowana dla osób zaangażowanych w projekt. Uczniowie wzięli udział w grze terenowej stworzonej przez Karola Baranowskiego, dzięki czemu przekonali się na własnej skórze, na czym polega dobra gra, jak powinna być skonstruowana, by trzymać w napięciu itp.

Sama gra pod nazwą „Tajemnice kontynentów” odbyła się na wiosnę na terenie całego miasta. Uczestnicy mieli okazję zmierzyć się z różnorodnymi zadaniami na temat geografii – od rebusów i krzyżówek po gry zręcznościowe i wyzwania wymagające komunikacji z innymi. W grze wzięła głównie lokalna młodzież.

Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Dzięki działaniom podjętym w ramach BLISKO biblioteka wreszcie zaistniała w świadomości mieszkańców – także młodych – zaczęto o niej głośno mówić. Wzrost zainteresowania jest widoczny np. w mediach społecznościowych (wzrost polubień i komentarzy).

Bardzo ważnym efektem BLISKO było zmotywowanie i zaktywizowanie zespołu biblioteki do działania. Po latach „uśpienia” pracownicy złapali wiatr w żagle i z zaangażowaniem włączyli się w udział w szkoleniach i realizację działań. Zyskali śmiałość i odwagę w organizacji wydarzeń, kontaktowaniu się z zapraszającymi gośćmi, nie bojąc się np. negocjować cen czy podsuwać własne pomysły. Z instytucji biernej biblioteka w Łasku stała się otwartą

▶ i prestiżową placówką z dumnymi ze swojej pracy bibliotekarzami. W działaniu uaktywniły się też ukryte talenty poszczególnych pracowników (np. koordynowanie zadań, pisanie wniosków itp.). Tą dobrą współpracę zespołu biblioteka uważa za jeden ze swoich największych sukcesów.

Ponadto pokłosiem działań w BLISKO (a także innych długofalowych działań biblioteki) jest większa uwaga ze strony władz samorządowych. W kolejnym roku jest planowana duża inwestycja gminna – budowa nowej siedziby biblioteki. Zespół chciałby włączyć w proces jej planowania młodych mieszkańców, tak by stworzyć w niej przestrzeń specjalnie z myślą o nich.

Kto był głównym odbiorcą działań?

W organizację gry terenowej zaangażowała się lokalna młodzież licealna, a jej odbiorcami byli inni młodzi ludzie.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

W efekcie warsztatów i gry terenowej z biblioteką związała się grupa aktywnych nastolatków. Część z nich po zakończeniu projektu została wolontariuszami i dalej spotyka się w przestrzeni biblioteki. Widzą, że jest to dla nich bezpieczna przestrzeń, z której nikt ich nie wygania, mogą tu przyjść i spędzić miło czas, zrealizować swoje pomysły i projekty.

Ponadto w grze terenowej wzięły udział lokalne drużyny harcerskie, co zaskutkowało bliższą współpracą – harcerze zorganizowali np. w bibliotece wernisaz swojej wystawy fotograficznej.

Ogólnie rzecz biorąc, dzięki BLISKO mieszkańcy z pewnością zyskali na bogatej ofercie warsztatów i spotkań autorskich. Z większą śmiałością przychodzą do biblioteki, pytają o kolejne spotkania, odnajdują tu swoją przestrzeń.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Dzięki działaniom biblioteki oraz grze terenowej w bibliotece znacznie wzrosła liczba czytelników (kilkaset nowych osób zapisanych do wypożyczalni), zanotowano też więcej wypożyczeń (wzrost o kilkadziesiąt tysięcy).

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Młodzież z powodzeniem zrealizowała grę, jednak z powodu wewnętrznego konfliktu nie wywiązała się z wszystkich terminów i zadań. Po zakończeniu roku szkolnego uczniowie „zniknęli” i przestali się odzywać. Nie doszło do skutku oficjalne podsumowanie gry wraz z wręczeniem nagród. Nagrody dla zwycięzców gry musiała w rezultacie kupić biblioteka. Po wakacjach grupa nie odezwała się, ale bibliotekarze chcą mimo wszystko zorganizować dla nich spotkanie podsumowujące, na którym podziękują za zrealizowanie inicjatywy.

W szerszym kontekście dla biblioteki udział w BLISKO był niejako chrztem bojowym. Wiele działań bibliotekarze wykonywali po raz pierwszy, dlatego na początku drogi zdarzały się momenty zwątpienia i wyczerpania. Jednak ciężka praca się opłaciła – zespół się z sobą zgrał, przetestował w działaniu i realizacja kolejnych wydarzeń idzie już o wiele łatwiej.

Cytat do wykorzystania

„Z pewnością będzie mi brakować BLISKO i tego luksusu dofinansowania działań dla mieszkańców, dla młodzieży, a także szkoleń dla zespołu biblioteki. Nie chodzi tu tylko o pieniądze, lecz także o zwiększenie prestiżu instytucji oraz osobisty rozwój i poczucie satysfakcji”.

Kontakt do biblioteki

kontakt@biblioteka.lask.pl

Centrum Kultury w Dobiegniewie (woj. lubuskie)

Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0

Temat:

Inicjatywa oddolna „Wysłuchaj się w las, wsłuchaj się w książkę”

Jakie działania zrealizowano?

Gmina Dobiegniew znajduje się w otulinie Drawieńskiego Parku Narodowego i jest nazywana lubuskimi Mazurami. To piękne otoczenie lasów i jezior wykorzystano w jednej z trzech zrealizowanych inicjatyw oddolnych, która miała zachęcić mieszkańców do częstszego kontaktu z lokalną przyrodą.

Autorką projektu czytelniczo-przyrodniczego pod nazwą „Wysłuchaj się w las, wsłuchaj się w książkę” była mieszkanka pobliskiego Głuska – osady leśnej, która liczy jedynie około 200 mieszkańców. Głusko jest miejscem chętnie odwiedzanym przez turystów, ponieważ znajduje się tu punkt informacji turystycznej Drawieńskiego Parku Narodowego oraz siedziba nadleśnictwa Głusko. Obie te instytucje zostały partnerami inicjatywy.

Na wydarzenie zapewniono dojazd autokarami z pobliskich miejscowości. Na miejscu odbył się edukacyjny spacer po lesie prowadzony przez pracowników nadleśnictwa. Następnie uczestników zaproszono do zrelaksowania się na leżakach oraz wysłuchania legend o wybranych miastach województwa lubuskiego i fragmentów książki „Renesans Głuska nad Drawą za czasów J. Friedricha Sydowa”. To relaksacyjne spotkanie z książką poprowadziła inicjatorka projektu. Na koniec zorganizowano quiz sprawdzający wiedzę zdobytą przez uczestników. Każda prawidłowa odpowiedź została nagrodzona zakładką do książki. Podczas wydarzenia odbyły się również międzypokoleniowe warsztaty tworzenia tzw. lasów w słoiku. Dodatkowo zapewniono atrakcje dla dzieci – zajęcia, podczas których najmłodszy mogli poznać świat zwierząt i roślin.

Relacja z wydarzenia tutaj:

https://www.facebook.com/BPDobiegniew/posts/pfbid0ZC6Qrm3aGQmnLx5h7ZZumpWmxmBZckw3Y5KUXFjSxagEH7jJUjXdsQYVpGB24xQal?locale=pl_PL

Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Dzięki projektowi biblioteka pozyskała dwóch nowych partnerów, którzy są chętni do dalszej współpracy. W przyszłym roku jest planowana kolejna podobna inicjatywa – tym razem już z inicjatywy partnerów.

Kto był głównym odbiorcą działań?

Mieszkańcy gminy Dobiegniew, w szczególności osady Głusko, a także turyści odwiedzający okolicę.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Dzięki projektowi mieszkańcy okolicznych miejscowości mieli okazję poznać Głusko i docenić lokalne piękno przyrody. Było to też okazją do integracji z turystami odwiedzającymi park narodowy. Inicjatywa spotkała się z pozytywnym odzewem mieszkańców Głuska, którzy cieszyli się, że kultura zawitała do ich osady.

W szerszym kontekście biblioteka zaprezentowała się mieszkańcom z zupełnie nowej, nieznanej do tej pory strony. Większość działań w pierwszym roku trwania BLISKO była realizowana poza siedzibą biblioteki – w plenerze lub w instytucjach partnerskich. Dzięki temu otwarciu na społeczność gminy mieszkańcy zobaczyli, że biblioteka jest miejscem atrakcyjnym, a temat czytelnictwa da się wpleść w każde działanie. Na dalszym etapie realizacji BLISKO zaowocowało to bardzo kreatywnymi inicjatywami oddolnymi.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Książki – legendy lubuskie – były centralnym elementem podczas wydarzenia w Głusku. Uczestnicy mieli okazję posłuchać fragmentów książek i zainspirować się do samodzielnego sięgnięcia po kolejne pozycje.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakies trudności?

Zespół nie natrafił na większe wyzwania podczas realizacji projektu.

Cytat do wykorzystania

„BLISKO jest niezwykle wartościowym programem, który przekłada się w każdym aspekcie na dobro biblioteki – zarówno jeśli chodzi o pozyskiwanie nowych czytelników, jak i sieciowanie z partnerami. Gdybyśmy mieli okazję do ponownego skorzystania z programu, z pewnością byśmy to zrobili”.

Kontakt do biblioteki

bp.dobiegnew@onet.eu

Biblioteka przy Gminnym Ośrodku Kultury w Dobrzenu Wielkim (woj. opolskie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Diagnoza potrzeb mieszkańców

Jakie działania zrealizowano?

Dobrzeń Wielki jest gminą, w której istnieje wielokulturowa społeczność (tradycyjna mniejszość śląska, a także ludność napływowa z innych terenów Polski i Ukrainy), której potrzeby są zróżnicowane. Biblioteka stara się stworzyć ofertę, która będzie promować zarówno dziedzictwo regionalne, jak i rozwijać zainteresowania ludności o innym pochodzeniu, często takich osób, które są w Dobrzenu od niedawna lub mieszkają tu tymczasowo (np. pracownicy lokalnej elektrowni lub rodziny z terenu Ukrainy zamieszkałe tu po wybuchu wojny).

W tym celu przeprowadzono diagnozę potrzeb lokalnych. Zastosowano kilka form – przede wszystkim były to tzw. wywiady niestandardowe, czyli swobodne rozmowy z mieszkańcami. Takich wywiadów przeprowadzono około 50, głównie podczas wydarzeń lokalnych, np. Pikniku z Książką, który cyklicznie odbywa się w mieście.

Przy okazji wydarzeń oraz w holu Gminnego Ośrodka Kultury (biblioteka mieści się w tym samym budynku) pojawiły się także atrakcyjne graficznie plakaty stworzone przez jedną z bibliotekarek. Umieszczono na nich motyw kuli ziemskiej nawiązujący do tytułu zadania – „Biblioteka – moje miejsce na ziemi”. Na plakatach zostały namalowane regały z książkami, na których można było umieszczać swoje odpowiedzi na pytania (czego brakuje ci w bibliotece, w jakich zajęciach chciałbyś uczestniczyć itp.). Plakaty wisiały w GOK-u przez trzy miesiące, szybko zapełniały się odpowiedziami, aktywnie włączyły się także dzieci i młodzież.

Inną formą zbierania informacji było trójwymiarowe drzewo marzeń, które stanęło w przestrzeni biblioteki. Do gałęzi drzewa można było przyczepić karteczki z uwagami, komentarzami i życzeniami dotyczącymi księgozbioru i oferty biblioteki.

W ramach BLISKO powstała także krótka ankieta przygotowana przez zewnętrznego partnera, którą biblioteka będzie wykorzystywać w przyszłości jako stałe narzędzie do badania bieżących potrzeb użytkowników.

Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Oferta biblioteki wzbogaciła się i została lepiej dopasowana do potrzeb mieszkańców, a także osób napływowych, obcokrajowców, nieczytelników biblioteki.

Mieszkańcy początkowo byli często zaskoczeni pytaniem o ich potrzeby, uważali, że oferta biblioteki jest i tak już bogata. Po rozmowie z bibliotekarzami zauważali jednak, że mogą mieć większy wpływ na tematykę spotkań i zakup nowych tytułów, poczuli, że mogą wspólnie z biblioteką tworzyć miejsce odpowiadające ich własnym potrzebom i zainteresowaniom.

Kto był głównym odbiorcą działań?

Wszyscy mieszkańcy Dobrzecia Wielkiego, zwłaszcza tzw. nieczytelnicy czyli osoby, które nie korzystają jeszcze z oferty biblioteki. Starano się dotrzeć do jak największej grupy odbiorców napływowych.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Dzięki działaniom biblioteki i wychodzeniu naprzeciw mieszkańcom o różnej kulturze i pochodzeniu powoli coś zaczyna się zmieniać w bibliotece, przychodzi więcej osób. W efekcie sugestii mieszkańców odbyły się różnorodne spotkania autorskie, konkursy, warsztaty (np. na temat mangi japońskiej, spotkania dla seniorów), zakupiono nowości wydawnicze.

Pozytywnym przykładem jest np. obecność dzieci z Ukrainy, które biorą udział w zajęciach i przyprawdzają z sobą swoich rodziców. Także oni zaczynają sięgać po książki, również te w języku polskim.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Dzięki diagnozie zespół biblioteki wie, jakie są potrzeby czytelnicze mieszkańców, jakie tytuły kupować do księgozbioru oraz jakich pisarzy i artystów zapraszać na spotkania autorskie.

Diagnozę celowano głównie w osoby, które nie są jeszcze czytelnikami, zachęcano je do skorzystania z oferty. Działania te przełożyły się na zwiększenie liczby zapisów do biblioteki. Zespół prognozuje, że będzie też więcej wypożyczeń.

Ponadto przy okazji organizacji wydarzeń (np. Piknik z Książką), wplataną wątki literackie i promowano inicjatywy proczytelnicze (np. kiermasz książek).

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Pewnym zaskoczeniem były odpowiedzi niektórych mieszkańców, które wskazywały na to, że nigdy nie byli oni w przestrzeni biblioteki. Pisali np., że w bibliotece brakuje miejsca do relaksu, choć jest ich kilka. Także sugestie dotyczące zapraszanych gości nie miały odzwierciedlenia we frekwencji mieszkańców na spotkaniach autorskich.

Cytat do wykorzystania

„Biblioteka musi wyjść naprzeciw potrzebom naszej wielokulturowej społeczności lokalnej. I choć na początku na wydarzeniach może być tych osób mniej, niż byśmy chcieli, trzeba cieszyć się z obecności każdej z nich”.

Kontakt do biblioteki

biblioteka@gokdw.pl

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. ks. Józefa Tischnera w Drezdenku (woj. lubuskie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Widowisko społeczno-artystyczne „A jednak jesteśmy”

Jakie działania zrealizowano?

Pomysłodawczynią widowiska była dyrektorka biblioteki, która jest zachwycona historią i architekturą Drezdenka. To małe 16-tysięczne miasteczko jest pełne historycznych budynków, a jego układ urbanistyczny jest wpisany na listę zabytków. Sama biblioteka mieści się w budynku przedwojennej cukierni i kawiarni.

Biblioteka zorganizowała na wielką skalę widowisko artystyczne pod nazwą „A jednak jesteśmy”, w które zaangażowało się praktycznie całe miasto (było obecnych około tysiąca osób). W działaniach uczestniczyły partnerskie instytucje (władze lokalne, urzędy, szkoły, przedszkola, komisariat policji, teatr, muzeum, drużyny harcerskie, organizacje społeczne itd.), a do inicjatywy stale dołączały kolejne chętne osoby ze swoimi pomysłami.

Widowisko było oparte na motywie powieści „Krzyżacy” Henryka Sienkiewicza, na której stronach kilkakrotnie pojawia się Drezdenko – dawny wielkopolski gród graniczny Drzeń. Biblioteka zobaczyła w tym ogromny potencjał do promocji biblioteki i całego miasta.

Wykorzystano fragmenty powieści, a całe wydarzenie było zanurzone w klimacie średniowiecza. Ulicami miasta przeszedł przebrany rozśpiewany korowód. Zatrzymywał się on w wybranych punktach, w których były odgrywane sceny (np. z okna urzędu pozdrowiła mieszkańców przebrana za księżniczkę pani burmistrz wraz z dyrektorem muzeum itp.) lub w których odbywały się inne atrakcje (np. występ śpiewaka operowego, wykonującego pieśń średniowieczną). Stroje na potrzeby widowiska wypożyczono z teatrów, a także uszyto je w własnym zakresie (tak np. zrobili kluby seniora).

Całość została wyreżyserowana przez zaproszoną przez bibliotekę aktorkę teatru z Legnicy, która mieszka w Gminie Drezdenko. Przygotowania trwały kilka miesięcy.

O wydarzeniu wspominały lokalne media (np. zobacz film: <https://gorzow.tvp.pl/73132213/wystepy-na-ulicach-drezdenka-widowisko-a-jednak-jestesmy-przyciagnelo-tlumy>), szeroko komentowano je w mediach społecznościowych.

Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Biblioteka zdecydowanie stała się miejscem prestiżowym, rozpoznawalnym, a jej oferta doceniona przez mieszkańców i władze. Planowane jest stworzenie centrum kulturalnego z prawdziwego zdarzenia. Biblioteka uzyskuje obecnie od gminy znacznie wyższe niż wcześniej finansowanie na organizację wydarzeń, zakup sprzętu, modernizację itp. Planowane jest wybudowanie kina i galerii.

▶ Dzięki widowisku wzmocniła się także współpraca z partnerami. Działania w BLISKO nie bez przyczyny były zatytułowane „Od słowa do słowa” – dzięki działaniom biblioteka chciała podkreślić, jak ważne jest lokalne porozumienie, dialog z mieszkańcami.

BLISKO przyniosło również wymierny efekt materialny. Zaczęto doceniać bardziej lokalne dziedzictwo kulturalne. W rezultacie widocznych działań promujących historię Drezdenka oraz dzięki staraniom bibliotekarek miasto wykupiło z prywatnych rąk oraz przekazało bibliotece zabytkowy sklep z zachowanym wystrojem z początku XX wieku (jedyne taki w Polsce). Biblioteka chce w nim urządzić punkt informacji turystycznej.

Kto był głównym odbiorcą działań?

Cała społeczność Drezdenka, zarówno dzieci i młodzież, jak i dorośli. Pośrednio turyści spoza regionu.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Dzięki widowisku wzrosło zainteresowanie historią miasta, doceniono bogactwo lokalnej historii. Wzrósł lokalny patriotyzm i duma z miejsca, w którym się mieszka. Miasto zaangażowało się w promocję turystyczną Drezdenka, na czym długofalowo zyska cała społeczność.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Pośredni wpływ na wzrost czytelnictwa przez większą rozpoznawalność instytucji i większą siłę przyciągania.

Pokłosiem działań są także kolejne projekty rozwijające czytelnictwo i skupione wokół lokalnej historii (m.in. biblioteka zbiera wspomnienia mieszkańców, wydano dwie książki, w tym przedruk pamiętnika mieszkańca Drezdenka z czasów II wojny światowej).

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Biblioteka w poprzednich latach napotkała wiele trudności – borykała się z problemami finansowymi i lokalowymi. Widowisko oraz inne działania w BLISKO sprawiły jednak, że karta się odwróciła, a biblioteka stała się centrum kulturalnym miasta z prawdziwego zdarzenia.

Początkowo trudnością było zrozumienie całego procesu uczestnictwa biblioteki w BLISKO i sensu poszczególnych różnorodnych elementów (szkoleń, projektów, inicjatyw itd.).

Cytat do wykorzystania

„Jesteśmy naprawdę dumni z tego wydarzenia, z tego, że w jego realizację włączyło się ponad tysiąc osób z naszego miasta. Wszyscy razem pracowaliśmy dla jednej sprawy. Sukces biblioteki stał się sukcesem całego Drezdenka”.

Kontakt do biblioteki

biblioteka@drezdenko.pl

Biblioteka przy Gminnym Ośrodku Kultury w Dywitach (woj. warmińsko- -mazurskie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Współpraca z partnerami lokalnymi

Jakie działania zrealizowano?

W ramach BLISKO biblioteka nawiązała bliższą relację z przedstawicielami lokalnych instytucji i organizacji. Partnerzy zostali zaproszeni do udziału w cyklu szkoleń. Biblioteka wysyłała imienne zaproszenia, telefonowała też do instytucji. Osobisty kontakt poskutkował dobrą frekwencją na spotkaniach.

Pierwsze szkolenie pod nazwą „Blisko, coraz bliżej – budujemy w środowisku lokalnym” miało na celu poznanie się i integrację. Był to ważny wstęp do procesu szkoleniowego, który zaowocował dalszą dobrą współpracą. Na koniec spotkania partnerzy zostali zapytani przez trenerkę, co mogliby zaoferować bibliotece. To pytanie było zaskoczeniem dla wszystkich, ponieważ zupełnie zmieniło perspektywę i sposób patrzenia na bibliotekę. Instytucje zaoferowały swoją pomoc np. w prowadzeniu zajęć, promocji czy udostępnieniu przestrzeni.

Na kolejne szkolenie oprócz partnerów zaproszono także mieszkańców. Były to warsztaty dziennikarskie prowadzone przez dziennikarkę telewizyjną Dorotę Warakomską. Rozmawiano m.in. o etyce dziennikarskiej, o tym, jak docierać do odbiorców, co i jak pisać, by przyciągnąć czytelników, jakich błędów unikać. Warsztaty miały na celu także przygotowanie uczestników do napisania artykułów do lokalnej „Gazety Dywickiej” wydawanej przez Gminny Ośrodek Kultury.

Trzecie szkolenie dotyczyło animowania dzieci i młodzieży przez działania artystyczne, np. teatr japoński kamishibai, bajkoterapię itp. Na spotkanie zostali zaproszeni szczególnie pracownicy szkoły i przedszkoli, którzy na co dzień pracują z najmłodszymi. Szkolenia spotkały się z dużym zainteresowaniem, było więcej chętnych niż miejsc. Efektem szkolenia są comiesięczne warsztaty kamishibai dla przedszkolaków prowadzone wspólnie przez przedszkole i bibliotekę. Tematem przewodnim są klasyczne bajki, do których dzieci mogą dopisać własne zakończenie.

Na zakończenie pierwszego roku odbyło się spotkanie podsumowujące – „Forum wymiany doświadczeń. Co za nami, co przed nami?”. Ponownie zaproszono wszystkich liderów i organizatorów warsztatów, podsumowano działania, wyświetlono film obrazujący pierwszy rok trwania BLISKO. Podziękowano też za współpracę i wręczono upominki z logo biblioteki.

W kolejnym roku biblioteka planuje jeszcze zaprosić partnerów na warsztat pisania projektów – przygotowanie do inicjatyw oddolnych, w które partnerzy chcą się włączyć.

► Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Za sukces zespół uważa wizerunkowe oddzielenie się od Gminnego Ośrodka Kultury, w ramach którego biblioteka funkcjonuje. Do tej pory to on był kojarzony z miejscem, w którym coś się dzieje. Warsztaty dla mieszkańców i współpraca z instytucjami i organizacjami zmieniły postrzeganie biblioteki, wypromowały jej markę w środowisku lokalnym.

Zapraszani na szkolenia liderzy przyznali, że inaczej spojrzeli na bibliotekę i w przyszłości chętniej będą proponować jej współpracę przy swoich działaniach. Biblioteka zyskała zaufanych sprzymierzeńców i przyznaje, że chętniej będzie zwracać się do nich z propozycjami czy prośbami o wsparcie. Choć zespół jest jeszcze przed organizacją inicjatyw lokalnych, to już teraz zawiązały się bliższe relacje, np. z przedszkolem, którego podopieczni przychodzą na zajęcia do biblioteki (np. na obchody Dnia Pluszowego Misia), a także które samo inicjuje działania (np. przedszkolaki stworzyły upominki dla starszych czytelników z okazji Dnia Seniora).

Współpracę nawiązano także z sołectwami, które nie tylko udostępniły na potrzeby warsztatów przestrzeń plenerową nad rzeką i jeziorem, lecz także włączyły się w organizację wydarzeń, organizując ognisko, zapewniając poczęstunek czy zapraszając koła gospodyń wiejskich do włączenia się w działania lokalne.

Kto był głównym odbiorcą działań?

Lokalni liderzy – pracownicy instytucji (szkoły, przedszkola, koła gospodyń wiejskich, stowarzyszeń wiejskich), lokalne władze (sołtysi, radni, przewodnicząca komisji ds. kultury) itp.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Mieszkańcy skorzystali z warsztatów i ze szkoleń organizowanych przez bibliotekę (szczególnie grupy przedszkolne). Długofalowo cała gmina zyska z pewnością dzięki bogatszej ofercie instytucji i jej współpracy z instytucjami i organizacjami społecznymi.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Podczas każdego z wydarzeń i szkoleń starano się zachęcić lokalnych liderów do promowania czytelnictwa. Stali się oni ambasadorami biblioteki, promując jej działalność i rozwijając pasję do książek i odkrywania literatury. Wszystkie warsztaty prowadzone w ramach pierwszego roku BLISKO zawierały w sobie element literacki.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Koordynatorka przyznaje, że mogła aktywniej włączać partnerów we współorganizację wydarzeń. Początkowo tego nie robiła, jednak widzi, że współtworzenie inicjatyw skutkuje bliższą relacją i poczuciem satysfakcji ze strony partnerów.

Cytat do wykorzystania

„Dzięki partnerom udało się przeprowadzić wiele inicjatyw promujących kulturę i czytelnictwo, spotkań pełnych entuzjazmu, zaangażowania i radości. Razem z partnerami tworzymy kulturę otwartą na ludzi i pełną inspiracji”

Kontakt do biblioteki

gbdpywit@wbp.olsztyn.pl

Biblioteka Miejska im. Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu (woj. kujawsko- -pomorskie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Działania animacyjno-terapeutyczne dla pacjentów oddziału psychiatrycznego w szpitalu specjalistycznym

Jakie działania zrealizowano?

Biblioteka w Grudziądzu ma swoją filię w szpitalu. Znajdują się tam zarówno książki specjalistyczne, z których korzysta personel medyczny, jak i beletrystyka, po którą sięgają pacjenci. Książki są również roznoszone chętnym po oddziałach szpitalnych.

Pomysł na działanie narodził się z potrzeby wsparcia pacjentów z psychiatrycznego oddziału zamkniętego, zwłaszcza młodzieży i dzieci. Grupa ta jest dość wyizolowana, nie dociera do niej oferta kulturalna z zewnątrz. Jeszcze przed BLISKO zorganizowano dla niej warsztat plastyczny z tworzenia zakładki do książek, który mimo początkowych obaw pracowników szpitala okazał się strzałem w dziesiątkę. Zespół biblioteki postanowił kontynuować te działania w ramach BLISKO. Tak powstał pomysł na projekt „Fitness nie tylko dla ciała” – zajęcia edukacyjno-relaksacyjne, prowadzone przez terapeutę zajęciowego.

Informacje o warsztatach przekazywał personel szpitala, chętni mogli się na nie zapisać. W efekcie utworzono dwie grupy zajęciowe: jedną dla dorosłych, w której wzięło udział około 30 osób, oraz drugą dla młodzieży, w której wzięło udział około 15 osób. Prowadzący wraz z bibliotekarkami spotkali się najpierw z lekarzami, by omówić ewentualne przeciwwskazania medyczne co do zajęć.

Podczas spotkania pacjenci mieli okazję najpierw poznać w teorii, a później przećwiczyć w praktyce sposoby na relaks, wyciszenie się, obniżenie stresu i napięcia w ciele. Biblioteka zapewniła uczestnikom maty do ćwiczeń. W warsztacie włączyli się również entuzjastycznie nastawieni lekarze i pielęgniarki, co było dla bibliotekarek pozytywnym zaskoczeniem.

Przy okazji zajęć zaprezentowano również pozycje książkowe o tematyce terapeutycznej, psychologicznej, motywacyjnej, które później pacjenci wypożyczali. Swoimi rekomendacjami książkowymi podzielił się również prowadzący terapeuta.

Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Warsztaty relaksacyjne nie były w swoim założeniu działaniem nastawionym na duży rozgłos, lecz raczej na budowanie bliższej współpracy z partnerem (szpitalem) oraz tworzenie włączającej, inkluzywnej oferty kulturalnej i docieranie tam, gdzie nie docierają inni.

Dobre przyjęcie przez personel i samych pacjentów, którzy proszą o kolejne zajęcia, zapewniło zespół, że działania te są bardzo potrzebne, a wiedza dotycząca np. dobrostanu psychicznego poszukiwana. Planowana jest kontynuacja warsztatów – bibliotekarki poszukują obecnie zewnętrznego dofinansowania na kolejne działania. Chcą organizować kolejne warsztaty z elementami arteterapii (terapii przez sztukę, zajęcia plastyczne) czy ruchowo-relaksacyjnej terapii przez ciało.

Kto był głównym odbiorcą działań?

Odbiorcami zajęć byli pacjenci szpitala – zarówno młodzież, jak i dorośli.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Biblioteka tworzy włączającą ofertę dla wszystkich mieszkańców – również tych w kryzysie psychicznym czy zmagających się z trudnościami. Ważną rolą biblioteki jest tworzenie bezpiecznej, nieoceniającej przestrzeni do szukania odpowiedzi na nurtujące ludzi pytania natury psychologicznej oraz tworzenie pomocnego księgozbioru w tej dziedzinie. Zespół biblioteki zauważa duże zainteresowanie mieszkańców tymi tematami i stara się odpowiedzieć na te potrzeby, kupując i eksponując nowe książki.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Choć działanie to nie przełożyło się bezpośrednio na zwiększenie czytelnictwa w bibliotece, z pewnością zmieniło postrzeganie filii bibliotecznej w szpitalu, co w przyszłości może przyczynić się do zwiększenia liczby czytelników wśród pacjentów.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Pomysł biblioteki był początkowo przyjęty z wahaniem, ponieważ wcześniej nikt z zewnątrz nie realizował podobnych warsztatów. Wątpliwości jednak udało się szybko rozwiązać, a personel ma teraz większe zaufanie do bibliotekarek.

Ponadto, z uwagi na zamknięty charakter miejsca, w którym odbywały się zajęcia, nie można było tego działania dobrze wypromować na zewnątrz. (np. zabronione jest robienie zdjęć na terenie szpitala). W przyszłości jednak bibliotekarki chciałyby lepiej komunikować na zewnątrz działania w szpitalu (np. przez organizację w bibliotece wystawy prac plastycznych stworzonych przez pacjentów lub też organizację zajęć łączących mieszkańców i pacjentów).

Innym wyzwaniem był fakt, że podobny warsztat zrealizowano również wcześniej w innej filii biblioteki, jednak nie spotkał się on z aż takim zainteresowaniem (być może z powodu niedostatecznej promocji).

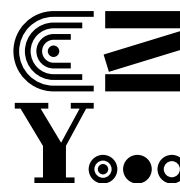
Cytat do wykorzystania

„Jeśli jedno z działań nie spotka się z takim zainteresowaniem jak liczyłaś, nie zniechęcaj się. Następne na pewno się uda!”

Kontakt do biblioteki

bibl.wypoz@grudziadz.pl

Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Kamieniu Pomorskim (woj. zachodniopomorskie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Inicjatywy oddolne, w tym inicjatywa prozdrowotna skierowana do kobiet

Jakie działania zrealizowano?

W ramach konkursu na inicjatywy oddolne zgłoszono sześć inicjatyw, z czego wybrano do realizacji pięć. Były to:

- 1) historyczny jadłobój kulinarny, czyli konkurs kulinarny w klimatach średniowiecza i z udziałem grupy rekonstrukcyjnej – efektem jest e-book z przepisami,
- 2) warsztaty plastyczno-literackie: tworzenie obrazów i zakładki do książek za pomocą filcu i włóczki oraz czerpanie papieru – podczas zajęć słuchano fragmentów książek oraz wykładu na temat historii papieru i początków literatury,
- 3) warsztaty plastyczne dla młodzieży: tworzenie obrazów ilustrujących cytaty z ulubionej książki – wystawa obrazów wisi do tej pory w bibliotece,
- 4) gra miejska dla uczniów z podstawówki wokół tematu 750-lecia przyznania praw miejskich Kamieniowi – w bibliotece znajdowało się stoisko z zagadkami literackimi.

Na szczególną uwagę zasługuje jednak jedna inicjatywa – warsztaty dla kobiet o tematyce prozdrowotnej i urodowej. Do biblioteki zgłosiła się mieszkanka Kamienia, która jest doułą i prowadzi szkołę rodzenia oraz okołoporodową pomoc psychologiczną dla młodych mam. Przygotowała ona cykl zajęć dla kobiet w formie warsztatów dyskusyjnych.

W ramach tej inicjatywy odbyło się w sumie osiem spotkań, każde z innym zaproszonym gościem – specjalistą w swojej dziedzinie: podłożką, kosmetolożką, fryzjerką, rehabilitantką uroginekologiczną, trenerką fitness, dietetyczką kliniczną, pracownikami Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz specjalistką od aromaterapii. Dodatkowo z inicjatywy jednej z uczestniczek – profesor uniwersytetu, która przebywała w Kamieniu na kuracji (Kamień Pomorski jest miejscowością uzdrowiskową) – zorganizowano dodatkowe dziewiąte spotkanie na temat właściwości zdrowotnych miodu.

Celem warsztatów było nie tylko zwiększenie wiedzy kobiet w ww. dziedzinach, lecz także zaprezentowanie dorobku i wypromowanie usług przedsiębiorczych kobiet, które mieszkają na terenie Kamienia i okolic.

Promocja spotkań odbywała się przez stronę internetową i media społecznościowe biblioteki, plakaty, a także lokalne portale informacyjne.

Warsztaty cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. Stworzono intymną, bezpieczną przestrzeń do wymiany wiedzy. Oprócz praktycznych wskazówek przekazywanych w trakcie zajęć uczestniczki otrzymały teczki z wydrukowanymi materiałami, do których mogły wrócić już po skończonym cyklu.

▶ Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Najważniejszą zmianą, którą wskazuje zespół biblioteki, jest wzmocnienie i polepszenie wizerunku w środowisku lokalnym. Mieszkańcy miasta dotychczas niekorzystający z biblioteki zaczęli postrzegać ją jako ciekawe miejsce spotkań.

Za kluczowe i najcelniejsze działanie zespół biblioteki uważa konkurs na inicjatywy oddolne. Pokazały one niezwykle potencjał i kreatywność mieszkańców, którzy chcą podejmować różnorodne działania społeczne we współpracy z biblioteką i innymi instytucjami. Biblioteka tworzy dla mieszkańców przyjazną, włączającą przestrzeń, jest otwarta na pomysły, wierzy, że przyszłe lata będą obfitować w kolejne ciekawe inicjatywy.

Za swój sukces biblioteka uważa także chęć dalszej współpracy ze strony pomysłodawców inicjatyw. Wspólnie z bibliotekarkami szukają oni dofinansowań na kolejne działania.

Kto był głównym odbiorcą działań?

Mieszkańcy i mieszkanki Kamienia Pomorskiego – każda inicjatywa zgromadziła inną grupę docelową.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Mieszkańcy Kamienia zyskali w bibliotece nową przestrzeń, w której można bez skrępowania mówić o swoim zdrowiu, dyskutować i wymieniać się swoimi doświadczeniami, a także rozwijać swoje zainteresowania. W przypadku warsztatów dla kobiet za każdym razem bibliotekarki obserwowały, że uczestniczki zostawały dłużej, poznawały się, prowadziły między sobą rozmowy, korzystały z wypożyczalni. Widać, że jest potrzeba takiej przestrzeni i cyklicznych spotkań.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Przy okazji wszystkich działań eksponowano tematyczne pozycje dostępne w księgozbiornie, uczestnicy chętnie po nie sięgali. W perspektywie długofalowej działania te przyczynią się do większej liczby wizyt mieszkańców w wypożyczalni.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Zespół nie natrafił na większe wyzwania przy organizacji wydarzeń, jednak wskazuje, że nie zawsze dobrze przebiegała współpraca z partnerami – instytucjami lokalnymi. Pozytywnie zaś ocenia współpracę z organizacjami społecznymi (np. kołem gospodyń wiejskich, zespołem ludowym itp.).

Biblioteka chciałaby także powtórzyć diagnozę potrzeb społeczności i uwzględnić bardziej szczegółowe odpowiedzi mieszkańców, by jeszcze lepiej wyprofilować działania.

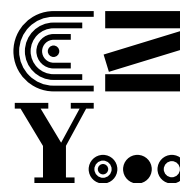
Cytat do wykorzystania

„Nie ma rzeczy niemożliwych, niektóre wymagają tylko więcej pracy i wysiłku. Dobra organizacja to podstawa!”

Kontakt do biblioteki

pimbpkamien@wp.pl

Gminna Biblioteka Publiczna w Kołbieli (woj. mazowieckie)

Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0

Temat:

Wystawa prac mieszkańców pod nazwą „Droga do biblioteki jest BLISKO” zorganizowana w ramach diagnozy potrzeb

Jakie działania zrealizowano?

Biblioteka w Kołbieli jest instytucją małą, z ograniczoną przestrzenią. Między innymi z tej przyczyny spotkania z partnerami odbywały się poza biblioteką. Szukano również takich pomysłów, które pozwoliłyby zrealizować działania z mieszkańcami na zewnątrz.

W ramach diagnozy potrzeb i zasobów gminy bibliotekarze poprosili mieszkańców o wskazanie ważnych dla nich miejsc i osób. W bibliotece stanęły tablica życzeń, mapa Kołbieli, na której można było zaznaczyć swoje miejsca, oraz urna, do której wrzucano nazwiska cenionych mieszkańców.

Do diagnozy zaproszono również młodzież – uczniów z zaprzyjaźnionych dwóch szkół. Zorganizowano z nimi spacer po miejscowości, by poznać Kołbiel z ich perspektywy. Następnie odbyły się warsztaty ceramiczne, podczas których uczestnicy lepili wybrane przez siebie miejsca.

Wszystkie prace zaprezentowano podczas wystawy „Droga do biblioteki jest BLISKO” zorganizowanej w zabytkowym młynie – części dawnego folwarku hrabiego Józefa Zamoyskiego. Nawiązano kontakt z właścicielem, który entuzjastycznie zareagował na pomysł.

Promocja wydarzenia odbywała się przez plakaty rozwieszone w bibliotece i lokalnym zaprzyjaźnionym sklepie, przez informacje w aplikacji turystycznej gminy Kołbiel, w powiatowym informatorze kulturalnym, w grupach w mediach społecznościowych oraz w kościele. Z pewnością mieszkańców przyciągnęło atrakcyjne miejsce wydarzenia.

Podczas wernisazu ceramiczne miasto oświetlono zakupionymi na potrzeby wydarzenia lampkami (w młynie nie ma prądu), co stworzyło niepowtarzalny klimat. Domki ustawiono wzdłuż drogi, która prowadziła do ceramicznego budynku biblioteki – by nawiązać do tytułu wystawy.

Dodatkowo na ścianach zawisły portrety lokalnych aktywistów społecznych i działaczy, wskazanych przez mieszkańców w trakcie diagnozy. Zostawiono również kilka pustych kartek, by w trakcie wydarzenia móc dopisać inne nazwiska.

Wernisaz został uświetniony przez występ baśniowo-muzyczny z udziałem opowiadacza i muzyka. Gość opowiedział historię z motywem biblioteki, książek i historii Kołbieli, akompaniowała mu wiolonczelistka.

Zdjęcia z wydarzenia do obejrzenia tutaj:

<https://bibliotekakolbiel.pl/wernisaz-droga-do-biblioteki-jest-blisko-2/#more-11733>

Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Dzięki działaniom biblioteki w Kołbieli udało się stworzyć silne partnerstwo i dobrą współpracę na szczeblu lokalnym. Organizacja wystawy była jednym z pierwszych i jednocześnie kluczowych projektów biblioteki w BLISKO. Zjednoczyło ono partnerów, bibliotekarzy i mieszkańców. Działanie to wymagało od bibliotekarzy odwagi, elastyczności oraz otwarcia na współpracę z wieloma różnymi osobami. Zaskutkowało to lepszym dialogiem z mieszkańcami i partnerami na dalszym etapie trwania programu (np. właściciel młyna udostępnia przestrzeń na kolejne wydarzenia oraz zaprasza do współtworzenia swoich inicjatyw). Zespół zauważa np. więcej zapytań, prośb mieszkańców o wsparcie przy organizacji kolejnych wydarzeń dla mieszkańców gminy.

Realizacja projektu przyczyniła się także do tego, że władze lokalne dostrzegły bibliotekę i jej ważną rolę w budowaniu zaangażowania mieszkańców i tworzenia tzw. trzeciego miejsca. W Kołbieli brak jest gminnej instytucji kultury, jednak zespół wierzy, że dzięki pozytywnym efektom BLISKO gmina podejmie działania zmierzające do jej utworzenia.

Kto był głównym odbiorcą działań?

W wernisażu wzięli udział mieszkańcy gminy Kołbiel, w tym uczestnicy warsztatów ceramicznych, partnerzy lokalni, właściciel młyna, członkinie kół gospodyń wiejskich itp.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Dzięki swoim działaniom i organizacji niebanalnej wystawy udało się pogłębić zaufanie do biblioteki i zacieśnić lub nawiązać relacje ze społecznością lokalną, która okazała się chętna do działania. Mieszkańcy nabrali większej pewności siebie i motywacji do wychodzenia ze swoimi pomysłami, sami proponują oraz prowadzą warsztaty i prelekcje na różnorodne tematy.

W ramach BLISKO mieszkańcy mogli skorzystać z ciekawej oferty wydarzeń, zadbano także o zmniejszenie barier w równym dostępie do literatury i działań kulturalnych.

Warto wspomnieć o tym, że w efekcie wernisażu zabytkowy młyn stał się miejscem lokalnych wydarzeń integrujących mieszkańców. Odbywają się w nim m.in. koncerty, wieczory poezji, plenery malarskie, spotkania rękodzielnicze itp.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Biblioteka przyznaje, że zmiana obrazu biblioteki jest procesem długofalowym, a zespół jest dopiero na początku drogi do budowania trzeciego miejsca. Jednak za swój atut, który buduje czytelnictwo i wzmacnia więzi społeczne, uznaje dobrą atmosferę i różnorodny program wydarzeń. „Panie z biblioteki” są miło odbierane przez mieszkańców.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Wyzwaniem, z którym musi sobie radzić biblioteka, jest brak przestrzeni na działania. Z tego względu bibliotekarze często szukają miejsc na nie poza siedzibą.

Cytat do wykorzystania

„Ludzie dookoła są wspaniali i gotowi do dzielenia się swoimi przeróżnymi zasobami. Warto okazywać im wdzięczność i uznanie i zawsze znaleźć czas na zespołowe celebrowanie małych i dużych sukcesów”.

Kontakt do biblioteki

biblioteka@kolbiel.pl

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Kutnie im. Stefana Żeromskiego (woj. łódzkie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Warsztaty z projektowania wielkoformatowej gry planszowej „Ze sztandarem po Kutnie” w oparciu o zbiory regionalne i książki historyczne

Jakie działania zrealizowano?

W ramach pierwszego roku działań w BLISKO zrealizowano w bibliotece warsztaty z projektowania wielkoformatowej gry planszowej o nazwie „Ze sztandarem po Kutnie”. Gra ma na celu popularyzowanie historii miasta oraz wiedzy o 37. Łęczyckim Pułku Piechoty im. ks. Józefa Poniatowskiego, który działał na terenie Kutna i pobliskiej Łęczycy. Warsztat był skierowany do młodzieży, ponieważ to właśnie tej grupy wiekowej brakuje w bibliotece. Zdecydowano się na to działanie z kilku powodów. Po pierwsze, biblioteka chciała wypromować swoje pokaźne zbiory regionalne oraz stworzyć narzędzie, które będzie można wykorzystywać przez długi czas. Po drugie, diagnoza przeprowadzona przez bibliotekę wykazała, że młodzieży brakuje aktywnej i kreatywnej formy spędzania czasu.

Przy organizacji warsztatów z tworzenia gry współpracowano z pracownikiem oddziału zbiorów regionalnych biblioteki, który jest również historykiem, a także z lokalnym stowarzyszeniem popularyzującym wiedzę na temat 37. pułku. Pierwszy intensywny dzień był poświęcony poznawaniu teorii i mechaniki tworzenia gier, drugiego zaś uczestnicy przeglądali bogate zbiory (m.in. zdjęcia, książki) związane z historią oddziału i Kutna oraz wysłuchali prelekcji dotyczącej historii 37. pułku wygłoszonej przez regionalistę z biblioteki oraz przedstawiciela Stowarzyszenia Historycznego Pułk 37. Wspólnie także wymyślono pytania oraz wybrano bohaterów do karty postaci oraz tytuł gry. W grze wykorzystano zdjęcia miejsc historycznych na terenie Kutna, takich jak koszary, strzelnica, poligon itp.

Po zakończeniu warsztatów zespół biblioteki zajął się czasochłonną korektą i weryfikacją informacji. Zespołowi zależało na przygotowaniu gry, która będzie zgodna z faktami historycznymi.

Gotowy efekt zaprezentowano podczas spotkania premierowego, na które zaproszono rodziny, przyjaciół i nauczycieli. Uczestnicy otrzymali imienne podziękowania, w grze są wymienione także nazwiska autorów i autorek.

Zdjęcia gry można zobaczyć tutaj:

<https://goodgames.pl/aktualnosci/gra-wielkoformatowa-ze-sztandarem-po-kutnie-edukacja-historyczna-w-bibliotece>
i tutaj:

<https://bliskobiblio.pl/premiera-gry-wielkoformatowej-zwiazanej-z-historia-37-pulku-piechoty/>

▶ Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Biblioteka pokazała się młodzieży jako miejsce otwarte i przyjazne. Dzięki działaniom takim jak wielkoformatowa gra planszowa młodzi ludzie przekonują się, że w bibliotece można odnaleźć swoje trzecie miejsce, poczuć się swobodnie, posiedzieć, porozmawiać, pośmiać się, spotkać z przyjaciółmi.

Ponadto, ze względu na swoje walory edukacyjne, gra została wpisana do stałej oferty biblioteki. Odbywają się spotkania tematyczne dla młodzieży prowadzone przez bibliotekarzy. Grą są zainteresowani nie tylko młodzi ludzie, lecz także osoby dorosłe i seniorzy. Przeprowadzono już kilka rozgrywek dla wymienionych grup wiekowych.

Kto był głównym odbiorcą działań?

Młodzież szkolna – w warsztatach wzięli udział chętni uczniowie i uczennice liceum ogólnokształcącego. Co ważne, osoby te zgłaszały się do działania same, nie były wybierane przez nauczycieli. Projekt wymagał dużego i autentycznego zaangażowania.

Odbiorcami działań są także inni mieszkańcy Kutna (w tym seniorzy), którzy korzystają z gry w bibliotece.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Przede wszystkim zwiększyło się zainteresowanie i wykorzystanie zbiorów regionalnych. Dzięki grze więcej osób dowiedziało się, że w bibliotece znajdują się wyjątkowe i niepowtarzalne materiały.

Mieszkańcy zainteresowali się także historią miasta, uznali za ważne lokalne dziedzictwo kulturowe.

Młodzież została doceniona za swoje zaangażowanie, chętniej przychodzi do biblioteki, korzysta z przyjaznej przestrzeni.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Dzięki poszukiwaniu informacji do gry zwiększyło się wykorzystanie zbiorów regionalnych biblioteki. Ponadto dzięki prowadzonym rozgrywkom biblioteka jest w stanie przyciągnąć większą liczbę użytkowników, przede wszystkim tych, którzy wcześniej nie byli czytelnikami. Zespół liczy na to, że chociaż część z nich będzie regularnie korzystać z księgozbioru i oferty biblioteki.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Zespół martwił się o jakość wykonania gry i dodatkowych materiałów. Ze względu na charakter edukacyjno-historyczny gry bibliotece zależało na wysokim merytorycznym poziomie oraz estetycznym dopracowaniu szczegółów. Poświęcono dużo czasu i uwagi na dobór materiału, sprawdzanie pytań i jakości fotografii, jednak trud się opłacił i końcowy efekt przeszedł oczekiwania biblioteki – zyskała ona piękną i dopracowaną grę, która będzie służyła przez długie lata.

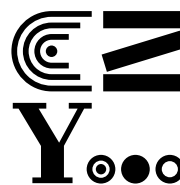
Cytat do wykorzystania

„Jesteśmy wyjątkowo dumni z tego działania, ponieważ zaangażowaliśmy w nie młodzież, czyli jedną z trudniejszych grup użytkowników bibliotek. Sprawiliśmy, że młodzi ludzie czuli się u nas bezpiecznie i swobodnie”.

Kontakt do biblioteki

biblioteka@bibliokutno.pl

Gminna Biblioteka Publiczna w Lesznowoli (woj. mazowieckie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Wykorzystanie motywu legend i maskotki gminnej – współpraca z partnerami

Jakie działania zrealizowano?

Kilkanaście lat temu w Lesznowoli została spisana i opublikowana legenda opowiadająca dzieje miasta, a także powstały przebrania – maskotki smoka i panny (zobacz tu: <https://bp-lesznowola.pl/zywy-herb-gminy-lesznowola/>) nawiązujące do herbu miasta (zobacz tu: <https://lesznowola.pl/symbole/>). Zarówno legenda, jak i przebrania są wykorzystywane do celów promocji gminy oraz podczas lekcji bibliotecznych z najmłodszymi.

W ramach inicjatyw oddolnych mieszkańcy zaplanowali działania wykorzystujące postacie panny i smoka oraz legendę o Lesznowoli. Jedną z propozycji były Rodzinne Warsztaty Artystyczne dla dzieci i opiekunów. Podczas trzech miesięcy trwania przedsięwzięcia zrealizowano spotkania warsztatowe, m.in. w siedzibie w Magdalence „Legendę zamknięta w komiksie” – naukę tworzenia komiksu oraz w filii w Mysiadle „Uroki gminy Lesznowola” – tworzenie prac plastycznych ilustrujących ulubione miejsca w gminie. Efektem spotkań była publikacja z pracami plastycznymi dzieci i młodzieży pod nazwą „Legenda o Leśnej i Smoku”. Książeczki zostały na koniec rozdane autorom i autorkom rysunków.

Innym działaniem wykorzystującym motyw legendy oraz smoka i panny są zajęcia dla dzieci prowadzone przez członków klubu seniora z Magdalence. Współpraca z seniorami nabrała tempa podczas trwania BLISKO. Do tej grupy wiekowej kierowano różnorodne zajęcia rozwojowe (m.in. warsztaty z parzenia herbaty, tworzenia łapaczy snów itp.). Przebiegała ona na tyle dobrze, że w międzyczasie narodził się pomysł na włączenie seniorów w prowadzenie lekcji bibliotecznych z użyciem przebrań, teatryku kamishibai oraz książki z legendą. Seniorzy są też zapraszani do przedszkoli.

Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Biblioteka otworzyła się na współpracę z partnerami – klubem seniora, lokalnymi liderami. Jest miejscem przyjaznym różnym grupom odbiorców. Z pewnością w promocji działań pomogły fantastyczne postacie smoka i panny.

W ramach BLISKO mają powstać także budki bookcrossingowe, które staną w bibliotece oraz kluczowych miejscach w gminie (urząd gminy, szkoły, lecznica). Także w tym przypadku inspiracją jest legenda – budki mają nazywać się Skarbki Smoka.

Kto był głównym odbiorcą działań?

W działania zaangażowały głównie osoby z dwóch grup wiekowych – dzieci oraz seniorzy (jako prowadzący, a także jako opiekunowie dzieci uczestniczących w zajęciach).

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Dzieci miały możliwość poznania lokalnej legendy oraz uczestniczenia w zajęciach rozwijających ich umiejętności plastyczne i kreatywność. Wielką wartością dla najmłodszych był też bezpośredni kontakt ze starszymi osobami – prowadzący stali się na chwilę „zapasowymi” babciami i dziadkami.

Starsze osoby z klubu seniora podjęły z kolei działania aktywizujące, otworzyły się i zaangażowały na rzecz innych, spróbowały nowych wyzwań.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Dzięki promocji legendy zwiększyło się zainteresowanie baśniami z księgozbioru biblioteki. Dzieci są zachęcane do czytania i poznawania bajek, m.in. dzięki lekcjom bibliotecznym wykorzystującym teatrzyk kamishibai.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Biblioteka raczej nie natrafiła na większe trudności, inicjatywy spotkały się z pozytywnym odbiorem społeczności.

Cytat do wykorzystania

„Jestem bardzo zadowolona ze współpracy z klubem seniora, stali się oni prawdziwymi przyjaciółmi biblioteki. Czytają dzieciom opowiadania, przebierają się, pomagają w organizacji wydarzeń”.

Kontakt do biblioteki

mrokow@bp-lesznwola.pl

Gminna Biblioteka Publiczna w Małkini Górnej (woj. mazowieckie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Działania skierowane do dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami

Jakie działania zrealizowano?

Jednym z działań podjętych przez zespół biblioteki w Małkini Górnej w ramach BLISKO był projekt skierowany do dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami uczącej się w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w oddalonej o kilkanaście kilometrów Zuzeli.

W ramach projektu zorganizowano warsztaty teatralne wokół książki „Niesamowite przygody dziesięciu skarpetek” autorstwa Justyny Bednarek. (Wcześniej w bibliotece odbyło się spotkanie autorskie z panią Justyną).

Było to pierwsze działanie zorganizowane poza biblioteką. Warsztaty prowadził zaprzyjaźniony aktor z Teatru Lalki i Aktora w Łomży. Podczas spotkania uczestnicy najpierw wysłuchali opowieści o przygodach skarpetek, a następnie każdy stworzył swojego bohatera. Skarpetki zostały ozdobione doklejanymi oczami, domalowano im buzie, a następnie każda z nich otrzymała imię. W drugiej części spotkania prowadzący opowiedział o pracy aktorskiej, zaprezentował kilka ćwiczeń na poprawną wymowę i emisję głosu oraz nauczył grupę aktorskich sztuczek. Na koniec odbył się spektakl teatralny z udziałem skarpetkowych bohaterów. Skupiono się na pokazywaniu emocji. Uczestnicy w spontaniczny sposób wymyślali niesamowite historie z udziałem skarpetek.

Książeczkę Justyny Bednarek czytano również dzieciom – podopiecznym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Małkini Górnej. Cykl spotkań odbył się w okresie wakacyjnym. Ponownie działaniem objęto osoby z niepełnosprawnościami, np. dzieci poruszające się na wózkach inwalidzkich czy niedosłyszące. (Biblioteka jest przystosowana architektonicznie i sprzętowo do szczególnych potrzeb tych osób).

W kolejnym etapie projektu zaplanowano wyjazd dla dzieci z ośrodka do Miejskiego Ośrodka Kultury w Wysokiem Mazowieckiem. Chciano pokazać dzieciom, jak wygląda profesjonalnie przygotowany spektakl teatralny.

W przedstawieniu brał również udział prowadzący warsztaty aktor.

Dodatkowo, już poza programem BLISKO, zorganizowano w bibliotece spotkanie z osobą niewidomą poruszającą się z psem przewodnikiem. Gość opowiedział o swoim życiu i o tym, jak pokonał początkowe załamanie po utracie wzroku w wyniku wypadku oraz jak na co dzień radzi sobie z trudnościami, uprawia sport itp. W czasie warsztatów były poruszane kwestie odpowiednich zachowań wobec ludzi niewidomych oraz psów asystujących.

Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Dzięki BLISKO biblioteka jest już postrzegana nie tylko jako instytucja, w której wypożycza się książki, lecz także jako miejsce, w którym cały czas coś się dzieje.

Z pewnością działania skierowane do osób z niepełnosprawnościami pokazały bibliotekę w innym świetle – jako miejsce otwarte i włączające, które chce zapraszać do siebie każdą zainteresowaną osobę.

Dzięki projektowi zacieśniły się także relacje z partnerami, w tym ze wspomnianym wyżej ośrodkiem. Pracownicy tej instytucji złożyli nawet swój projekt w konkursie na inicjatywy oddolne, ale z uwagi na błędy, niestety nie otrzymał dofinansowania. Planowane są jednak kolejne działania z ośrodkiem, obie instytucje szukają kolejnych dofinansowań.

Warto także wspomnieć o tym, że do biblioteki przychodzi wolontariuszka – osoba z lekką niepełnosprawnością intelektualną.

Kto był głównym odbiorcą działań?

Głównie dzieci i młodzież, w tym osoby z niepełnosprawnościami wraz z opiekunami.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Działania biblioteki miały zlikwidować bariery, przybliżyć ofertę kulturalną biblioteki osobom z niepełnosprawnościami oraz zwrócić uwagę społeczności lokalnej na potrzeby tych osób. Biblioteka stara się prowadzić inkluzywną ofertę i docierać do wszystkich mieszkańców – także tych, którzy na co dzień zmagają się w trudnościach. Pomysły na działania są uzgadniane z samymi zainteresowanymi – np. z partnerem biblioteki, Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Zuzeli.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Przy okazji realizacji projektu wykorzystano serię literacką autorstwa Justyny Bednarek.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Początkowo, z uwagi na brak doświadczenia, zespół obawiał się realizacji projektu poza siedzibą biblioteki oraz skierowanego do osób ze szczególnymi potrzebami. Po zakończonym powodzeniem projekcie bibliotekarki odczuły jednak dumę i satysfakcję z przeprowadzonego działania.

Wyzwaniem okazała się również frekwencja na spotkaniach w bibliotece. Mimo otwartości biblioteki i eliminacji barier architektonicznych w warsztatach wzięło udział niewiele dzieci. Bibliotekarze przyznają, że osoby z trudnościami niechętnie opuszczają swoje domy, nie biorą czynnego udziału w wydarzeniach. By zbudować zaufanie tej grupy do instytucji, potrzeba więcej czasu, cierpliwości oraz regularnej, cyklicznej oferty.

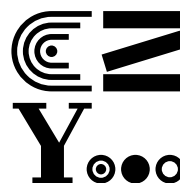
Cytat do wykorzystania

„Nie należy bać się pisać projektów i współpracować z partnerami. Rolą biblioteki jest bycie otwartym na inicjatywy mieszkańców i na wszystkie grupy społeczne”.

Kontakt do biblioteki

biblioteka@malkiniagorna.pl

Biblioteka Publiczna w Miastku (woj. pomorskie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Spektakl teatralny przygotowany przez seniorów

Jakie działania zrealizowano?

W ramach BLISKO w bibliotece został wystawiony komediowy spektakl teatralny pod tytułem „Życie zaczyna się na emeryturze”. Przedstawienie zostało zrealizowane przez seniorów.

Sztukę napisał mieszkaniec i lokalny aktywista z Miastka, Konrad Remelski, który jest dziennikarzem „Głosu Pomorza” i pisarzem. Wcielił się on także w jedną z głównych ról. Przedstawienie było pokłosiem warsztatów teatralnych i poetyckich prowadzonych cyklicznie przez kilka tygodni w bibliotece. W tworzenie przedstawienia zaangażowała się kilkusobowa grupa seniorów. Odbłyło się około 10 prób do spektaklu. „Życie zaczyna się na emeryturze” to słodko-gorzka komedia o życiu małżonków emerytów, pełna celnych żartów i anegdot z życia seniorów.

Przedstawienie zrealizowano z dwóch powodów. W Miastku dostęp do teatru jest utrudniony, trzeba wszędzie daleko dojechać. Dzięki inicjatywie teatr pojawił się lokalnie, na miejscu. Ponadto seniorzy są grupą społeczną, która mało angażuje się w działania lokalne, szukano zatem takiej formy aktywności, która zachęcałaby ich do odwiedzin w bibliotece i wyjścia z domu. Wydarzenie okazało się dużym sukcesem i głośno mówiono o nim w lokalnej społeczności. Spektakl odegrano kilkakrotnie w różnych lokalnych instytucjach kultury – Miejskiej Bibliotece Publicznej im. dr. Janusza Korczaka w Człuchowie, Gminnej Bibliotece i Centrum Kultury w Przechlewie oraz Powiatowym Młodzieżowym Domu Kultury w Miastku.

Wideo z wypowiedzią autora, aktorów oraz fragmentami sztuki można obejrzeć tutaj: <https://gp24.pl/golonka-czy-koronka-zycie-zaczyna-sie-na-emeryturze-spektakl-miasteckich-seniorow/ar/c1-18072855>

Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Spektakl z udziałem seniorów pozwolił nawiązać i utrwalić relacje między uczestnikami a biblioteką. Powiększyła się grupa seniorów aktywnie uczestniczących w wydarzeniach i wypożyczających książki. Wzmocniła się też współpraca między instytucjami, w których wystawiono spektakl.

Projekt teatralny wpłynął pozytywnie na postrzeganie przez mieszkańców roli biblioteki w lokalnej społeczności oraz pomógł przyciągnąć uwagę lokalnych mediów i organizacji społecznych.

Kto był głównym odbiorcą działań?

Głównymi odbiorcami byli seniorzy, ale spektakl obejrzały też młodsze osoby.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Seniorzy stanowią dużą, często niedocenianą i pomijaną grupę społeczną, która jest mało aktywna w gminie i rzadko pojawia się na wydarzeniach. Dzięki spektaklowi udało się dotrzeć do tej grupy, zobaczyć jej potencjał, dostrzec jej potrzeby oraz wzmocnić jej poczucie wartości.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Spektakl, które odbył się w bibliotece, zachęcił publiczność do odwiedzania instytucji i sięgnięcia po książki. Seniorzy często korzystają z usług biblioteki przez długie lata, co przekłada się na długoterminową lojalność i stabilność w liczbie użytkowników. Budowanie więzi z tą grupą społeczną może przyczynić się do utrzymania stałych odwiedzin przez wiele lat.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Mimo zaproszeń i promocji warsztatów teatralnych przez bibliotekę do przedstawienia nie zgłosili się panowie. Jest to grupa społeczna, którą trudno jest zaangażować w działania. Role męskie musiały w tej sytuacji odegrać panie oraz sam autor sztuki, Konrad Remelski.

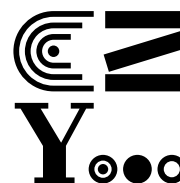
Cytat do wykorzystania

„Seniorzy, jeśli im zdrowie dopisuje i zdecydują się mimo oporów wewnętrznych na powrót do aktywności w społeczeństwie, są źródłem pomysłów i wsparciem”.

Kontakt do biblioteki

biblioteka@miastko.pl

Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Fihel w Miechowie (woj. małopolskie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Budowanie oferty dla młodszych odbiorców – m.in. dzięki współpracy z partnerami lokalnymi

Jakie działania zrealizowano?

Zespół postawił na rozwijanie oferty skierowanej do dzieci i nastolatków. Szczególnie ta druga grupa była mało obecna w bibliotece. Zrealizowano kilka spotkań – m.in. warsztaty kreatywne dla młodzieży, podczas których zbierano pomysły na działania i rozmawiano o potrzebach młodzieży, cykl zajęć literacko-plastycznych dla dzieci pod nazwą „Kropka duża, kropka mała, kropka jest okrągła cała”, a także „Portret wieszczka” – warsztaty tworzenia podobizn Juliusza Słowackiego połączone z konkursem z nagrodami.

Bibliotece zależało na przyciągnięciu także dorosłych odbiorców, dlatego w każde działanie dla dzieci byli włączani także rodzice czy opiekunowie. To procentowało później – w postaci większej frekwencji na wydarzeniach czy nowych zapisach i wypożyczeniach.

Nie bez znaczenia w otwarciu i rozwoju biblioteki była także współpraca, którą nawiązano z lokalnymi partnerami – Muzeum Ziemi Miechowskiej, Centrum Kultury i Sportu oraz Biurem Wystaw Artystycznych „U Jaksy”. Partnerzy zostali zaproszeni do wzięcia udziału w szkoleniach i wyjeździe studyjnym do Zakopanego.

Jako jedno z pierwszych działań z partnerami przygotowano wspólną ulotkę z niezwykle bogatą ofertą wakacyjną skierowaną do młodszych mieszkańców. Trafiała ona do wszystkich uczniów w Miechowie.

Można ją zobaczyć tutaj: <https://www.ckis.miechow.eu/dom-kultury-aktualnosci/wakacje-2024-kulturalne-lato-w-miechowie/>

Są planowane kolejne wspólne działania, m.in. badanie potrzeb odbiorców wszystkich instytucji za pomocą ankiety przygotowanej przez bibliotekę.

W kolejnym roku biblioteka będzie realizować konkurs na inicjatywy oddolne. Priorytetem biblioteki jest wypromowanie pomysłów młodych odbiorców – założono, że co najmniej połowa środków będzie przeznaczona na działania organizowane z myślą o młodzieży. Ponadto z grupą nastolatków powstają plany stworzenia przestrzeni młodzieżowej oddzielonej od reszty biblioteki (inspiracja z zakopiańskiej Mediateki odwiedzonej w czasie wizyty studyjnej).

Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Biblioteka była wcześniej dość zamknięta na mieszkańców, miała raczej charakter biblioteki naukowej. Dzięki BLISKO zaczęła regularnie współpracować z różnymi odbiorcami. Powoli jest budowana społeczność odbiorców wokół biblioteki, szczególny akcent jest położony na młodzież.

Jeśli chodzi o współpracę z partnerami, to przerosła ona oczekiwania bibliotekarzy. Partnerzy nie są już dla siebie konkurencją, a zaczęli mówić jednym głosem. Planowane jest wypracowanie strategii rozwoju kultury gminy. Instytucje mają różne zasoby i chcą się nimi dzielić, uzupełniać nawzajem swoją ofertę, realizować wspólne projekty. Współpracę zauważyły także władze Miechowa (jej przedstawiciele byli m.in. obecni podczas wizyty studyjnej w Zakopanem), dzięki czemu biblioteka zyskała na prestiżu w środowisku lokalnym.

Kto był głównym odbiorcą działań?

Dzieci, młodzież oraz dorośli opiekunowie – mieszkańcy Miechowa i okolic. Co ciekawe, do biblioteki na zajęcia przyjeżdżają także regularnie dzieci z miejscowości oddalonej o 200 km (w Miechowie mieszkają ich dziadkowie).

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Mieszkańcy są zainteresowani ofertą i zadowoleni z tego, że w końcu bibliotekę widać, coś się w niej dzieje. Uczestnicy warsztatów dopytują i proszą o kolejne zajęcia. W przestrzeni biblioteki pojawiła się tzw. gadająca ściana, na której można zostawić swój komentarz czy życzenia – komentarze odbiorców są bardzo entuzjastyczne, co dodatkowo motywuje zespół biblioteki. Ulotka z ofertą wakacyjną stworzona wspólnie z partnerami pomogła także wypromować ofertę biblioteki i zaistnieć w szerszej świadomości mieszkańców.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Wydarzenia dla dzieci i ich rodziców za każdym razem miały także przełożenie na statystyki wypożyczeń. Każda wizyta przy okazji warsztatu czy spotkania wiązała się z wypożyczeniem (lub zwrotem) książek.

Także dobra promocja wydarzeń wakacyjnych (wyżej wspomniana ulotka) zaowocowała wzmocnionym ruchem w dziale dziecięcym i młodzieżowym biblioteki.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Mimo pierwszych sukcesów biblioteka zauważa, że budowanie współpracy z partnerami oraz samorządem lokalnym jest procesem długotrwałym i wymagającym dużego zaangażowania i cierpliwości.

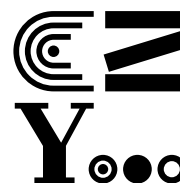
Cytat do wykorzystania

„Na początku BLISKO, kiedy słyszałam o działaniach innych bibliotek, miałam trochę kompleksy, bo my postawiliśmy na bardzo proste inicjatywy. Jednak wiem, że startowaliśmy z zupełnie innego poziomu. To, co dla innych było podłogą, dla nas było sufitem. Nie należy o tym zapominać, że każda biblioteka jest inna i w każdej będą się sprawdzać inne działania”.

Kontakt do biblioteki

kontakt@biblioteka.miechow.pl

Biblioteka Publiczna Gminy Nieporęt (woj. mazowieckie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Klub scrabble dla seniorów

Jakie działania zrealizowano?

W ramach BLISKO powstał w bibliotece klub scrabble dla seniorów. Projekt związany z grami planszowymi powstał już na etapie pisania projektu, w zamyśle miały być to międzypokoleniowe spotkania. Biblioteka na początku próbowała włączyć w działania młodzież, współpracując ze szkołami, jednak pomysł nie zaskoczył, nie rozwinął się w naturalny sposób. Koordynatorka, zainspirowana grą w scrabble z własną mamą, szukając sposobów na autentyczne, niewymuszone rozruszanie seniorów, postanowiła zorganizować otwartą, regularną grupę scrabble dla starszych czytelników. Okazało się to świetnym sposobem nie tylko na ćwiczenie pamięci, elastyczności umysłu i przeciwdziałanie demencji czy alzheimera u starszych, lecz także na promocję czytelnictwa w atrakcyjnej formie.

Początkowo informacja o zajęciach była pokazywana czytelnikom osobiście przez bibliotekarki (metoda sprawdzająca się lepiej w tej grupie wiekowej niż np. plakaty czy media społecznościowe). Wygospodarowano osobną cichą przestrzeń, w której seniorzy czują się bardziej u siebie. Klub spotyka się zawsze o tej samej porze dwa razy w tygodniu – raz w Nieporęcie, raz w mniejszej filii w Zegrzu Południowym. Do dyspozycji graczy jest kilka stolików oraz kawa i herbata. Z czasem seniorzy zaczęli przyprowadzać swoich znajomych – informacja zaczęła się roznosić po mieście. Do biblioteki zaczęli trafiać również panowie oraz małżeństwa, czasem osoby, których wcześniej nie widywano.

Bibliotekarki z przyjemnością i zainteresowaniem obserwują proces rozwijania się klubu. Nie narzucają żadnych zasad, z uważnością reagują na potrzeby uczestników, dają czas na oswojenie się, poznanie, wciągnięcie w grę. Początkowo scrabble sprawiało trudności niewyćwiczonym graczom, a niektórzy bali się bycia ocenianym. Jednak z czasem zarówno kompetencje graczy, jak i ich pewność siebie zaczęły rosnąć (np. zaczęto tworzyć coraz bardziej skomplikowane słowa, zastrzono zasady dla większego wyzwania, zaczęto grać na punkty – pojawiła się większa chęć rywalizacji).

Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Nieporęt zyskał otwarte, integrujące miejsce dla seniorów. Przepisem na sukces i przyciągnięcie starszych czytelników okazały się długofalowe, regularne działania. Według koordynatorki grupy sprawdza się to lepiej niż jednorazowe akcje. Grupa będzie dalej działać, być może w przyszłości zostaną również zorganizowane zawody wspólnie z biblioteką z sąsiedniej gminy, gdzie również działa klub scrabble.

Kto był głównym odbiorcą działań?

Seniorzy, mieszkańcy Nieporętu, Zegrza Południowego i okolic.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Seniorzy wiedzą, że mają w bibliotece przestrzeń dla siebie – taką, która działa na ich zasadach, gdzie czują się bezpiecznie, nikt nie patrzy na nich krzywo, jeśli czegoś nie wiedzą, mają z czymś trudności.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Zauważalnym efektem jest pojawianie się w bibliotece kolejnych seniorów. Niektórzy z nich stają się nowymi czytelnikami. Klub pociąga za sobą kolejne pomysły na działania – np. jeden z uczestników zaproponował projekt związany z poezją.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Początkowo koordynatorka chciała wprowadzić większą integrację wewnątrz grupy lub nawet zaproponować działania międzypokoleniowe z młodzieżą. Okazało się jednak, że seniorzy reagują na te pomysły z obawą. Konieczne było dopasowanie się do seniorów i ich tempa.

Początkowo też zajęcia odbywały się w ogólnej sali warsztatowej, co się nie sprawdziło. Seniorzy lubią mieć swoje osobne miejsce.

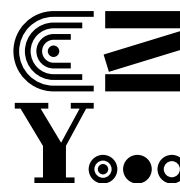
Cytat do wykorzystania

„Ludzie muszą sami chcieć przyjść do biblioteki. Działania powinny wynikać z naturalnych potrzeb mieszkańców, nie mogą być wymuszone. To, co mogę polecić innym bibliotekom, to by adresować projekty do bardzo konkretnych grup wiekowych. Jeśli działania są dla wszystkich, to tak, jakby były dla nikogo”.

Kontakt do biblioteki

biblioteka@bpnieporet.pl

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna im. Władysława Broniewskiego w Nysie (woj. opolskie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Inicjatywa oddolna Magricon – Festiwal Ilustrowanej Opowieści

Jakie działania zrealizowano?

W bibliotece w Nysie z powodzeniem od dłuższego czasu funkcjonuje dział młodzieżowy połączony z mediateką. Młodzież ma do dyspozycji m.in. gry planszowe, mangi, konsolę do gier. Działają młodzieżowy dyskusyjny klub książki i klub filmowy, koło gier planszowych itp. Dobra współpraca z młodzieżą zaowocowała ciekawymi inicjatywami oddolnymi w drugim roku trwania BLISKO.

Jedną z propozycji zgłosiły dwie uczennice szkoły plastycznej – stałe bywalczynie biblioteki. Składała się on z kilku elementów. Pierwszym z nich był konkurs na opowiadanie fantasy dla trzech grup wiekowych. Wpłynęło w sumie dziewięć tekstów. W każdej z grup komisja złożona z bibliotekarza, dyrektora szkoły, polonistki oraz inicjatorek wyłoniła zwycięzcę. Zwycięskie utwory zostały opublikowane w książeczce pod tytułem „Zaklęcia i słowa” wydanej przez bibliotekę (budżet pozwolił na druk siedmiu egzemplarzy), ilustrowanej pracami stworzonymi podczas kolejnych warsztatów i wydarzeń.

Kolejnym elementem inicjatywy był warsztat plastyczny z grupowego tworzenia baśniowych postaci. Przed warsztatem inicjatorki zrobiły prezentację na temat wybranych postaci z baśni, mitów i mangi.

Trzecim etapem była organizacja wydarzenia w klimacie konwentu fantasy pod nazwą Magricon – Festiwal Ilustrowanej Opowieści. Było to całodzienne, bogate w atrakcje wydarzenie plenerowe, które odbyło się na terenie Fortu Prusy w Nysie (fortyfikacji z czasów wojen napoleońskich). W czasie Magriconu odbyły się m.in. panele dyskusyjne (np. na temat literatury gotyckiej), koncert muzyki improwizowanej, spotkania autorskie (z twórcą komiksów oraz psycholożką i pisarką – współpracowniczką Grahama Mastertona), warsztaty plastyczne oraz konkurs na przebranie (tzw. cosplay). Utworzono też strefę animacyjną dla dzieci oraz zorganizowano poczęstunek dla gości. Uczestnicy poszczególnych wydarzeń otrzymywali od organizatorek żetony, które mogli później wymieniać na upominki przygotowane przez wolontariuszy. W czasie festiwalu zostały również odczytane opowiadania stworzone we wspomnianym konkursie literackim. Zwycięzcy zostali także oficjalnie nagrodzeni. Na wydarzenie byli zaproszeni mieszkańcy Nysy w każdym wieku, w sumie pojawiło się około 130 osób.

Do celów promocji i komunikacji z mieszkańcami powstała strona wydarzenia na Facebooku:

<https://www.facebook.com/MAGRICON>

Inicjatorki umieszczały tam filmiki zachęcające do wzięcia udziału w wydarzeniu, ogłoszenia na temat poszukiwania wolontariuszy oraz oczywiście zdjęcia z wydarzenia.

► Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Zespół zauważa większą frekwencję w bibliotece, szczególnie wśród młodzieży. Pojawiają się nowe osoby, które spędzają tu czas wolny, grając w planszówki, PlayStation czy po prostu spotykając się z przyjaciółmi. Biblioteka jest bezpieczną przestrzenią dla nastolatków, młodzi nie boją się wychodzić z propozycjami i pomysłami na wydarzenia czy spotkania. Pytają też o kolejne inicjatywy podobne do Magriconu.

Innym efektem wydarzenia jest pomysł na zorganizowanie międzypokoleniowego spotkania dyskusyjnego klubu książki. Bibliotekarze chcą próbować nowych rzeczy, są otwarci na nowe doświadczenia. Swoje pomysły konsultują z młodzieżą.

Kto był głównym odbiorcą działań?

Mieszkańcy i mieszkanki Nysy i okolic. W Magriconie wzięli udział zarówno nastolatki, jak i rodziny z dziećmi czy seniorzy. Ci ostatni często przychodzili namówieni przez swoich wnuków, którzy działali w czasie wydarzenia jako wolontariusze.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Mieszkańcy mieli okazję uczestniczyć w nowych działaniach, do tej pory nierealizowanych przez bibliotekę. Magricon był inspiracją dla społeczności Nysy, dał jej możliwość poznawania nowych obszarów i realizacji swoich pasji. Było to wydarzenie otwarte, włączające, każdy mógł znaleźć coś dla siebie.

Biblioteka otrzymuje dużo pozytywnych komentarzy od mieszkańców na temat swojej oferty. Poprzeczka jest postawiona wysoko, repertuar niezwykle ambitny i kreatywny.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Projekt promował literaturę dla młodzieży i dorosłych: fantastykę, horror, mangę, komiks, literaturę gotycką. Czytelnicy sięgnęli po nowe gatunki literackie, których wcześniej nie znali.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Początkowo koordynatorka nie była przekonana co do tematyki inicjatywy, jednak okazała się ona strzałem w dziesiątkę.

Pewnym wyzwaniem okazała się data wydarzenia. Ponieważ był to ostatni weekend wakacji, w tym samym czasie w gminie odbywały się trzy inne atrakcje plenerowe, które przyciągnęły dużą publiczność.

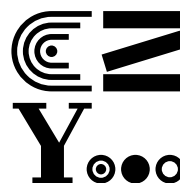
Cytat do wykorzystania

„Warto stawiać na młodzież, jej potencjał, pomysły, ponieważ można wiele się od niej nauczyć. Trzeba dać jej większą możliwość działania, decydowania, bo to na pewno będzie procentowało w przyszłości”.

Kontakt do biblioteki

sekretariat@migbp.nysa.pl

Oleśnicka Biblioteka Publiczna im. Mikołaja Reja (woj. dolnośląskie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Klub Mangi i Anime „Otaku do Ataku”

Jakie działania zrealizowano?

W Bibliotece dla Dzieci i Młodzieży „Pod Sową” powstał klub miłośników mangi i anime skierowany do młodzieży. Pomysłodawczynią była jedna z bibliotekarek, która prywatnie lubi kulturę Japonii. Tematyka klubu pokrywa się także z zainteresowaniami młodzieży wskazanymi w ankietach przeprowadzonych w czasie diagnozy. Rekrutację do klubu prowadzono głównie w mediach społecznościowych oraz za pomocą plakatów rozwieszonych w szkołach. Informacja odbiła się szerokim echem.

Klub rozpoczął działalność na wiosnę, przed wakacjami udało się zorganizować dwa spotkania, w tym pierwsze zapoznawcze, na którym zjawilo się ok. 30 osób, co biblioteka uznała za duży sukces. Komunikacja z uczestnikami odbywa się głównie za pomocą komunikatora WhatsApp, na którym koordynatorka stworzyła także grupy tematyczne, np. do wymieniać się mangami, poleceń czytelniczych itp.

Spotkania odbywają się raz na miesiąc. Na drugim spotkaniu chętni zrobili krótkie prezentacje na temat swoich zainteresowań. Zaskoczeniem dla koordynatorki była współpraca dwóch osób o dużej różnicy wieku (10 i 18 lat) przy przygotowaniu prezentacji dotyczącej demonologii Japonii. Trzecie spotkanie było poświęcone świętom japońskim.

W czasie wakacji odbywały się mniej zobowiązujące atrakcje, np. wspólne oglądanie filmów czy granie w inspirowane anime gry planszowe. Odbył się też warsztat z rysowania mangi. Działalność klubu jest kontynuowana od września. Po wakacjach ponowiono rekrutację, dzięki czemu pojawiły się nowe osoby. Na jesieni ustalono też wspólnie zasady klubu i spisano potrzeby i pomysły młodzieży (np. tworzenie figurek, bal cosplayerów, nauka języka japońskiego itp.).

Koordynatorka stara się zainspirować i zmotywować uczestników do częstszych spotkań w mniejszych grupach tematycznych (Sekcja Kreujemy rysująca mangi oraz Sekcja Poznajemy rozwijająca zainteresowania na temat kultury Japonii, języka itp.), a także do większej wymiany między uczestnikami, np. organizując gry integracyjne.

Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

W bibliotece pojawia się coraz więcej młodych osób, niektórzy przychodzą częściej i korzystają z przestrzeni, by tam uczestniczyć w zajęciach czy rozwijać zainteresowania.

Klub Mangi i Anime stał się także platformą dialogu i wymiany międzypokoleniowej między nastolatkami a starszymi miłośnikami kultury Japonii – w latach 90. działał w Oleśnicy jeden z pierwszych na Dolnym Śląsku klubów mangi i anime. Starsi stają się dla młodszych mentorami, chętnie dzielą się wiedzą i podsuwają im nowe zagadnienia, z którymi warto się zapoznać.

▶ Kto był głównym odbiorcą działań?

Grupą docelową są nastolatki od 13. roku życia oraz młodzi dorośli. Na spotkaniach pojawiają się jednak także młodsze dzieci (9–10-latkowie). Wybrano tę grupę ze względu na wyniki diagnozy – młodzi ludzie rzadko korzystają z biblioteki i uczestniczą w zajęciach.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Młodzi ludzie zyskali przestrzeń do nieformalnych spotkań i rozwijania pasji. Ponadto uczestnicy klubu mają możliwość wpływania na księgozbiór biblioteki przez wybór ulubionych książek i mang.

Koordynatorka klubu zauważa także, że przez niektórych rówieśników zaciekawienie mangą może być uważane za śmieszne, przez co osoby o tych zainteresowaniach mogą wstydzić się o tym mówić czy pokazywać. Klub stanowi bezpieczną przestrzeń, w której można spotkać podobne osoby, przebrać się za ulubioną postać itp.

Koordynatorka zachęca także uczestników klubu do dzieleia się swoimi pasjami z innymi mieszkańcami Oleśnicy. W pierwszej kolejności jest planowane spotkanie na temat kultury i literatury Japonii w Dyskusyjnym Klubie Książki, który spotyka się w bibliotece.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Koordynatorka klubu stara się w subtelny sposób przemycić temat czytelnictwa, np. uzupełniając księgozbiór mangowy o bardziej skomplikowane formy czytelnicze (lekkie powieści, baśnie koreańskie, mitologia japońska, książki o kulturze i filmach japońskich, np. studia Ghibli itp.), nienachalnie zachęca także do zapisywania się do biblioteki. W pierwszej kolejności jednak celem tych spotkań jest ożywienie przestrzeni biblioteki i pokazanie nastolatkom, że są mile widziane w bibliotece, że mogą tu swobodnie przychodzić, rozmawiać, nie muszą zachowywać się cicho (popularne stereotypy dotyczące bibliotek) itd. Zachęcenie młodych osób do wypożyczania książek jest stopniowym procesem i z założenia powinno wynikać z ich naturalnej potrzeby.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Pewnym wyzwaniem jest zróżnicowanie wiekowe uczestników klubu (najmłodszy mają dziewięć lat, najstarsi około 18). Przy okazji warsztatów z rysowania mangi zaistniała np. konieczność podziału na dwie grupy wiekowe, jednak na co dzień nie stanowi to wielkiego problemu.

Koordynatorka szuka także sposobów na zachęcenie młodzieży do większej samodzielności i wychodzenia ze swoimi pomysłami. Na ten moment jednak młodzi wciąż czują się trochę niepewnie, wolą, by działania moderowała bibliotekarka, nie ujawnił się jeszcze naturalny lider grupy.

Cytat do wykorzystania

„Chciałabym, by działania klubu wychodziły od samej młodzieży i by nastolatki zyskały więcej pewności siebie i sprawczości. Rola biblioteki powinna ograniczyć się jedynie do koordynacji i dawania przestrzeń do realizowania się”.

Kontakt do biblioteki

sekretariat@bibliotekaolesnica.pl

oraz kontakt bezpośredni do klubu:

sowa@bibliotekaolesnica.pl

Miejska Biblioteka Publiczna im. św. Jana Pawła II w Rawie Mazowieckiej (woj. mazowieckie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Warsztaty animacji poklatkowej

Jakie działania zrealizowano?

Działania w ramach BLISKO były realizowane pod hasłem „Z pamiętnika rawskiej biblioteki”. Położono akcent na wykorzystanie motywu postaci historycznej związanej z Rawą Mazowiecką – Jana Chryzostoma Paska, autora słynnych pamiętników z XVII wieku. Z tego względu wiele działań w bibliotece miało na celu budzenie zainteresowania lokalną historią oraz łączenie tradycji z nowoczesnością. Biblioteka szukała innowacyjnych, atrakcyjnych form włączania mieszkańców w działania. Prócz warsztatów fotografii analogowej dla dorosłych, które odbyły się na początku trwania programu, kolejnym tego typu działaniem były warsztaty z tworzenia animacji poklatkowych.

Dwutygodniowy warsztat animacji był adresowany do młodzieży i został zorganizowany w ostatnich tygodniach wakacji. Promocja warsztatów odbywała się wielotorowo – zarówno przez media społecznościowe, jak i plakaty rozwieszone m.in. w miejscach, gdzie zbiera się wielu mieszkańców (np. tablica ogłoszeń w supermarkecie).

Zajęcia odbywały się w sali bibliotecznej, a poprowadził je lokalny zaprzyjaźniony pedagog, zafascynowany animacją. Zapewnił on sprzęt oraz wprowadził młodych w tajniki przygotowania scenopisu, tworzenia elementów animacji (z papieru, plasteliny itp.), fotografii i obróbki komputerowej. Każdego dnia uczestnicy pracowali średnio 4–5 godzin, a wielu uczestników przygotowywało dodatkowo materiały w domu. Tematyka filmów była zróżnicowana, choć niektórzy wykorzystywali motywy biblioteki, książek czy historii Polski.

W ramach projektu powstało w sumie 12 filmów, z czego dwa były filmami zapowiadającymi, promującymi warsztaty, stworzonymi przez całą grupę wraz z prowadzącym. Wszystkie filmy zostały opublikowane w mediach społecznościowych oraz zaprezentowane podczas wydarzenia podsumowującego, na które zaproszono rodziny oraz przyjaciół uczestników i uczestniczek (w sumie obecnych było około 80 osób). By pokazać wielkie zaangażowanie młodzieży i efekty ich pracy, zorganizowano również wystawę scenopisów oraz stworzonych na potrzeby animacji przedmiotów i szkiców. Uczestnicy otrzymali dyplomy uczestnictwa oraz upominki od biblioteki.

Planowana jest także kontynuacja warsztatów w kolejnym roku BLISKO. Grupa warsztatowa chce złożyć swój wniosek w konkursie na inicjatywy oddolne, by zrealizować bardziej złożoną i dłuższą produkcję filmową w technice poklatkowej, a także stworzyć makietę, która stanie w bibliotece.

Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Biblioteka jest otwarta na młodzież i już od dłuższego czasu realizuje z nią działania, pokłada w młodych ludziach nadzieję na przyszły rozwój czytelnictwa w lokalnej społeczności. Obecnie w bibliotece jest aktywnych około 30 młodych wolontariuszy. Byli oni zapraszani na wszystkie działania i szkolenia realizowane w ramach BLISKO.

Warsztaty animacji poklatkowej wpisywały się w ten trend. Z pewnością przyciągnęły do biblioteki kolejnych nastolatków.

Dzięki BLISKO biblioteka zyskała także możliwość zapraszania do współpracy ciekawych osób z regionu, które dzielą się z czytelnikami swoimi pasjami i wiedzą.

Kto był głównym odbiorcą działań?

Odbiorcą działań byli młodzi ludzie w wieku 11–15 lat z Rawy i okolic. W zajęciach wzięły udział dwie grupy po 15 osób. Młodzież pracowała w grupach 2–4-osobowych.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Na każdym kroku bibliotekarze podkreślali, że młodzi mieszkańcy Rawy i okolic mogą korzystać swobodnie z przestrzeni biblioteki i realizować w niej swoje pomysły na działania. Biblioteka stała się bezpieczną przestrzenią, prawdziwym trzecim miejscem, w którym można odpocząć czy dowiedzieć się czegoś ciekawego.

Warsztaty zintegrowały nastolatków, którzy wcześniej nie znali się między sobą. Była to okazja do zawierania nowych przyjaźni przy okazji uczestnictwa w kreatywnych i twórczych zajęciach.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Warsztaty nie były stricte związane z literaturą, jednak dzięki działaniom w BLISKO w bibliotece pojawia się coraz więcej nastolatków, co długofalowo wpłynie z pewnością na zwiększenie liczby młodych odbiorców wypożyczalni i czytelników.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Ze względu na wakacje początkowo obawiano się niedużej frekwencji w zajęciach, jednak okazało się, że chętnych jest więcej niż miejsc.

Pewną trudnością były także warunki pogodowe (wysoka temperatura w sali warsztatowej).

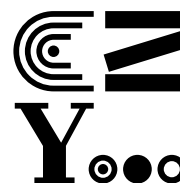
Cytat do wykorzystania

„Młodzi ludzie są bardzo kreatywni, tylko trzeba dać im na to przestrzeń. Ogranicza ich jedynie wyobraźnia, a my przekonaliśmy się, że nawet i to często nie stanowi dla nich ograniczenia”.

Kontakt do biblioteki

mbprawa4@wp.pl

Biblioteka Publiczna przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Sępopolu (woj. warmińsko- -mazurskie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Budowanie partnerstw lokalnych

Jakie działania zrealizowano?

Sępopol jest małą miejscowością popegeerowską, której społeczność jest dość biernym odbiorcą działań kulturalnych. Z tego względu biblioteka postawiła sobie za cel dotarcie do mieszkańców i większą aktywizację społeczną. W działania zaangażowano lokalnych liderów, m.in. ochotniczą straż pożarną, koło gospodyń wiejskich, nowo wybranych członków rady miejskiej, parafię. Zespół biblioteki założył, że to właśnie aktywni liderzy społeczności są w stanie najtrafniej zidentyfikować potrzeby i problemy lokalne, co pozwoli na opracowanie skutecznych strategii i rozwiązań. Dlatego zaangażowano partnerów w działania już na etapie diagnozy potrzeb społecznych i potencjału biblioteki.

By skutecznie rozpocząć współpracę, zorganizowano spotkanie wprowadzające dla partnerów i lokalnych liderów w formie aktywizującego warsztatu. Biblioteka przedstawiła zasady projektu oraz poprosiła gości o przyjęcie na siebie roli ambasadorów biblioteki, co spotkało się z pozytywną reakcją.

Następnie odbyły się dwa szkolenia dla bibliotekarzy i partnerów: „Promocja czytelnictwa – razem możemy więcej” oraz „Biblioteka promująca region, czyli jak praktycznie tworzyć ofertę kulturalną opartą na promocji regionu” z uwzględnieniem zasad budowania dialogu i dobrych relacji partnerskich. Szkolenia te zaowocowały lepszą współpracą i bliższymi relacjami z mieszkańcami, co widać było np. podczas realizacji kolejnych działań, w które partnerzy chętnie się włączali.

Wspólnie z nimi biblioteka zrealizowała wiele wydarzeń i akcji dla mieszkańców, m.in. Noc Muzeów, wieczór słowiański, baśniowy piknik itp.

W efekcie tych działań partnerzy zaczęli sami wychodzić z inicjatywą i proponować zmianę koncepcji niektórych planowanych działań lub kolejne projekty, nieplanowane wcześniej we wniosku do BLISKO. Zrealizowano m.in. film z okazji Narodowego Czytania „Kordiana” Juliusza Słowackiego, w który zaangażowano znane postacie z Sępopola – proboszcza, zastępcę burmistrza, nauczycieli. Projekt zrealizowała młodzież, która z pomocą bibliotekarzy napisała scenariusz, wyreżyserowała i zmontowała nagranie. Efekt do zobaczenia tutaj: <https://www.facebook.com/domkulturysepopol/videos/1128318212263854>

Kolejną realizacją partnerów było wideo w formie popularnej rolki promujące rodzinne czytanie wśród dzieci i rodziców, a przy okazji zachęcające do wzięcia udziału w szkoleniu na temat wpływu książek na rozwój psychiczny dzieci. I w to działanie włączyli się znani mieszkańcy (m.in. radna, która jest młodą mamą, lokalny trener piłki nożnej). Nagranie można zobaczyć tu: <https://www.facebook.com/reel/486867507587955>

Pod koniec pierwszego roku działań biblioteka zorganizowała otwarte spotkanie podsumowujące, na które zaprosiła wszystkich lokalnych partnerów. Chciano, by wydarzenie to odbiło się szerokim echem, zadbano więc o atrakcyjną oprawę (czerwony dywan, fotobudkę, tort w kształcie książki itp.). W sali widowiskowej zaprezentowano efekty diagnozy i projektów oraz podziękowano wszystkim zaangażowanym osobom, wręczając też atrakcyjne upominki. Na podsumowaniu odbył się również wernisaż wystawy prac malarskich mieszkańców stworzonych w czasie warsztatów animacyjnych.

Bibliotece zależało na docenieniu mieszkańców i pokazaniu im, że wszystkie te działania miały głęboki sens i posłużyły zespołowi do przygotowania atrakcyjniejszej oferty dla całej społeczności Sępopola. Fotorelację z wydarzenia można zobaczyć tu: <https://www.facebook.com/domkulturysepopol/posts/pfbid02gmZ7o5CWbSiit67hrfi8Xmzb4q5DukCGjGqupvK9mVovE67sWXmYPf6vtgPLaLixl>

Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Biblioteka zyskała na prestiżu, jest wreszcie postrzegana przez mieszkańców jako osobna instytucja, nie część ośrodka kultury. Działania aktywizujące są odbierane pozytywnie, zwiększyło się zainteresowanie ofertą biblioteki oraz liczba uczestników spotkań i wydarzeń.

Współpraca z aktywnymi liderami i partnerami pozwoliła na skuteczne przeprowadzenie diagnozy potencjału biblioteki oraz na wymianę doświadczeń, wiedzy i zasobów, co przyczyniło się do rozwoju biblioteki i zaangażowania społeczności lokalnej. Co bardzo pozytywne, mimo że biblioteka jest w pierwszym roku BLISKO, już na tym etapie zostało zrealizowanych wiele inicjatyw oddolnych.

Ponadto biblioteka zauważa zmianę w postrzeganiu biblioteki przez władze lokalne. Na posiedzeniu rady miejskiej przegłosowano większy budżet na działania instytucji w przyszłym roku, z czego zespół jest bardzo dumny.

Kto był głównym odbiorcą działań?

Cała społeczność Sępopola, a szczególnie młodzież, dorośli i seniorzy.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

W efekcie diagnozy oraz współpracy z partnerami biblioteka poszerzyła i dostosowała swoją ofertę do potrzeb różnych grup społecznych (np. młodych mam, seniorów itp.). Biblioteka wie, że dorośli szukają w bibliotece miejsca do relaksu, a np. seniorzy przestrzeni do rozwoju. Na podstawie wyników badań są planowane wspólnie z partnerami kolejne działania wokół tematów bliskich mieszkańcom (takich jak ogrodnictwo i działki, teatr itp.).

Mieszkańcy przez wspólne działania poznali się, zintegrowali, wzmocniono więzi społeczne, wzrosło poczucie przynależności do lokalnej społeczności.

Biblioteka dała społeczności przestrzeń do działań i była zapalnikiem, który uruchomił mieszkańców, zachęcił ich do wyjścia z domu i zrobienia czegoś wspólnie z innymi.

Dodatkowo na życzenie mieszkańców powstał w bibliotece kąciak do relaksu z kawą i herbatą.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Bogata oferta wydarzeń w bibliotece przyciąga wielu nowych odbiorców, co w konsekwencji przekłada się na wzrost czytelnictwa.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakies trudności?

Z uwagi na to bogaty program szkoleń (sześć spotkań) dla partnerów oraz wydarzeń organizowanych w gminie, pod koniec roku część liderów była już trochę zmęczona i zrezygnowała z ostatniego ważnego spotkania

o tworzeniu strategii rozwoju kulturalnego gminy. Z perspektywy czasu bibliotekarze zorganizowaliby mniej spotkań szkoleniowych, za to dłuższych, całodniowych i zakończonych wspólną integracją.

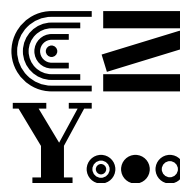
Cytat do wykorzystania

„Ważny dla biblioteki był moment, w którym mogliśmy dać partnerom przestrzeń do działania, kiedy mieszkańcy sami zaczęli realizować swoje pomysły. Biblioteka wspierała ich w tym procesie, ale tak, by czuli, że te projekty są tworzone PRZEZ nich, a nie DLA nich”.

Kontakt do biblioteki

mgbpsepo@wbp.olsztyn.pl

Gminna Biblioteka Publiczna w Wólce (woj. lubelskie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Tworzenie oferty biblioteki rodzinnej i międzypokoleniowej

Jakie działania zrealizowano?

Biblioteka zrealizowała działania o charakterze animacyjnym dla dzieci i ich opiekunów. Każde z nich wykorzystywało temat książek lub związanych z nimi przedmiotów lub historii.

Zorganizowano cykl spotkań pod nazwą „RękoDzieło w bibliotece” – był on stworzony w oparciu o potrzeby zgłoszone przez partnerów i użytkowników biblioteki. Część działań była skierowana stricte do dzieci, a część była realizowana międzypokoleniowo – brali w nich udział wspólnie opiekunowie z dziećmi. Odbyły się trzy spotkania (prowadzone m.in. przez edukatorów z lokalnej organizacji wspierającej kontakt dzieci z przyrodą): „Print z natury”, podczas którego ozdabiano płócienne torby na książki nadrukami z kwiatami zebranych na pobliskiej łące, „Książka sensoryczna, czyli sensoryka dla smyka”, czyli warsztaty plastyczne z tworzenia własnej książki dla najmłodszych, oraz warsztaty z tworzenia własnych ekslibrisów metodą linorytu.

Ponadto w czasie ferii zimowych odbywały się w ciągu dwóch lat trwania BLISKO warsztaty dla dzieci z tworzenia komiksów (obejmowały tworzenie kadrów, budowanie opowieści, pogadanki o tym, z czego składa się komiks itp.) oraz zajęcia dla młodszych nastawione na wzmacnianie umiejętności społecznych i rozwój emocjonalny. Przy okazji tych spotkań bibliotekarki korzystały z gotowych zestawów książek (m.in. „Feluś i Gucio poznają emocje”), gier planszowych oraz teatryku kamishibai, w który wplotły treści przyrodnicze.

Tematykę rodzinną i międzypokoleniową rozwijano dalej podczas inicjatyw lokalnych. Spośród 12 zgłoszeń wybrano trzy, które najlepiej podkreślały ten aspekt biblioteki. W ramach inicjatyw zorganizowano m.in. projekt „Lublin, Lwów, Warszawa z w książce i piosence” – potańcówkę międzypokoleniową w klimacie retro, z oprawą muzyczną lokalnego zespołu oraz z wykorzystaniem literackich inspiracji. Podczas wydarzenia biblioteka przygotowała też zabawy podwórkowe w dawnym stylu.

Druga inicjatywa – „Z książki na scenę” – zaangażowała głównie seniorów, którzy na podstawie lokalnych legend przygotowali spektakl teatralny wystawiony podczas dożynek. Zajęcia odbywały się pod okiem profesjonalnego aktora z teatru improwizowanego. Dla seniorów był to świetny trening pamięci (nauka roli na pamięć), możliwość zdobycia nowych umiejętności, integracji w grupie i występowania przed większą publicznością. Trzecią inicjatywę pod nazwą „Z książką po najlepsze przygody” zaproponowała polonistka. Projekt składał się z warsztatu literackiego dla kobiet na temat wzmacniania dobrostanu i osobistego rozwoju w oparciu o konkretne lektury oraz z międzypokoleniowego wyjazdu regionalnego na Roztocze.

Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Dzięki działaniom skierowanym do rodzin z dziećmi oraz seniorów zespół zaobserwował większe zaangażowanie i chęć uczestnictwa w ofercie biblioteki zarówno dzieci, jak i ich opiekunów. Liczba uczestników działań edukacyjno-animacyjnych wzrosła (chętni na zajęcia zgłaszają się bardzo szybko), a zajęcia międzypokoleniowe do tej pory cieszą się dużą popularnością, co miało odzwierciedlenie m.in. w liczbie i bogactwie złożonych wniosków na inicjatywy lokalne. To niematerialny, ale kluczowy efekt – biblioteka stała się miejscem, które wspiera rozwój społeczny i emocjonalny lokalnej społeczności.

Kto był głównym odbiorcą działań?

Odbiorcami działań są głównie dzieci i ich opiekunowie (rodzice, dziadkowie, rodzeństwo). Biblioteka skupiła się na tej grupie ze względu na wyniki diagnozy, w której wzięli udział zarówno mieszkańcy, jak i przedstawiciele instytucji i organizacji partnerskich (szkoły, urzędu, koła gospodyń wiejskich, klubu seniora itp.). W gminie Wólka mieszka dużo rodzin z dziećmi, jednak brakuje instytucji, które organizowałyby dla nich zajęcia pozalekcyjne.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Dzięki działaniom mieszkańcy wzmocnili więzi rodzinne, międzypokoleniowe i rówieśnicze, wspólnie spędzano czas wolny w kreatywny sposób.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Przy większości działań osiągniętą tematyką była książka i promocja czytelnictwa. Realizacja działań warsztatowych, które pozornie były niezwiązane z książką, także przyciągnęła nowych użytkowników, którzy wcześniej nie korzystali z usług biblioteki. Przy okazji udziału dzieci w zajęciach plastycznych do biblioteki zapisują się ich opiekunowie.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Wyzwaniem bywało czasem zróżnicowanie grup odbiorców. Dzieci, młodzież, dorośli i seniorzy mają bardzo różne oczekiwania i poziomy zaangażowania. Zapewnienie atrakcyjnych treści dla wielu grup jednocześnie wymagało dodatkowego nakładu pracy przy przygotowywaniu zajęć.

Ponadto przy dużym zainteresowaniu zajęciami brakowało czasem miejsc dla chętnych. Z tego względu biblioteka rozważa wprowadzenie zajęć cyklicznych.

Cytat do wykorzystania

„Nie należy zrażać się porażkami – tymi prawdziwymi i tymi wymyślonymi. Ten się nie myli, co nic nie robi. A biblioteki robią bardzo dużo dla swoich społeczności. Odważcie się działać WSPÓLNIE z nimi. To fantastyczna przygoda i doświadczenie!”

Kontakt do biblioteki

gpbporek@interia.pl

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zofii Nałkowskiej w Wołominie (woj. mazowieckie)

**Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0**

Temat:

Działania biblioteki w przestrzeni miejskiej oraz współpraca z partnerami lokalnymi

Jakie działania zrealizowano?

Biblioteka jeszcze przed przystąpieniem do programu podejmowała działania wychodzące poza przestrzeń biblioteki, co spotykało się z dużym zainteresowaniem i przyciągało nowych odbiorców. W ramach BLISKO zespół postanowił kontynuować tę praktykę i wykorzystać wydarzenia na zewnątrz do diagnozy potrzeb mieszkańców. Działania zatytułowano „Blisko ludzi, smaków i kultury”.

Jednym z wydarzeń było „Śniadanie na trawie” zorganizowane we współpracy z ośrodkiem dla osób z niepełnosprawnościami. Śniadanie odbyło się w przygotowanej przez zespół przestrzeni w pobliżu budynku biblioteki – w nowo powstałym parku kieszonkowym. Potrawy przygotowali podopieczni ośrodka. Przy okazji tego wydarzenia biblioteka prowadziła rozmowy z mieszkańcami oraz zachęcała do zapisywania swoich potrzeb i pomysłów na karteczkach. Pojawił się też specjalny rower z wózkiem na książki, czyli tzw. Biblioteka na 2 Kołach, która odgrywa rolę wizytówki instytucji.

Innym miejscem, w którym przeprowadzono diagnozę, był basen miejski. Wykorzystano czas, w którym rodzice czekają zazwyczaj na uczestniczące w zajęciach dzieci. Prowadzono rozmowy, pytano o zainteresowania. Bibliotekarki miały na sobie koszulki z logo i hasłem biblioteki, co pomogło w przełamaniu lodów i nabraniu zaufania do ankieterek. Osobom, które poświęciły swój czas na wypełnienie ankiety, biblioteka rozdawała w podziękowaniu kalendarze przygotowane przez dzieci w ramach innego działania w BLISKO.

W trakcie trwania programu biblioteka pozyskała także nowych partnerów. Jednym z nich jest Muzeum im. Zofii i Wacława Nałkowskich. Dzięki tej współpracy w muzealnym parku udało się zorganizować kolejne wydarzenie, podczas którego zbierano informacje na temat potrzeb mieszkańców.

Oprócz wymienionych wyżej działań odbyło się wiele innych oryginalnych inicjatyw (np. pokaz kulinarny z profesjonalnym kucharzem, wizyta w lokalnej restauracji sushi, spotkanie autorskie w kawiarni, projekt podcastowy „Nakarmieni książkami” z udziałem osób niewidomych itp.) – wszystkie łączyło to, że odbywały się na zewnątrz, przyciągały wielu mieszkańców (wielu z nich stało się nowymi użytkownikami biblioteki) i były zbudowane wokół tematu smaków, innych kultur itp.

▶ Co zmieniło się w bibliotece dzięki BLISKO?

Biblioteka stała się miejscem rozpoznawalnym, otwartym na współpracę, z szerokimi horyzontami i ambitnym zespołem, który jest bardzo świadomy celowości i kierunku swoich działań. Bibliotece łatwiej jest teraz nawiązywać partnerstwa lokalne.

Postawiono też na współpracę z samorządem, radni byli zawsze zapraszani na wydarzenia. Biblioteka, rozmawiając z władzami, zawsze podkreśla ogromny potencjał biblioteki w budowaniu i aktywizowaniu społeczności lokalnej, śmiało tworzy wizję i strategię rozwoju instytucji przy udziale mieszkańców. Efekt tych działań jest widoczny m.in. w większym dofinansowaniu z gminy na rozwój kolejnych inicjatyw.

Kto był głównym odbiorcą działań?

Cała społeczność Wołomina, szczególnie osoby, które do tej pory nie korzystały z biblioteki.

Jakie korzyści odnieśli mieszkańcy?

Dzięki działaniom realizowanym na zewnątrz więcej mieszkańców dowiedziało się o ofercie biblioteki, a niektórzy z nich – choć trudno w to uwierzyć – usłyszeli o bibliotece po raz pierwszy.

Bibliotekarze śmieiej zaczęli także wychodzić z ofertą do grup wykluczonych lub zmagających się z trudnościami, np. osób z niepełnosprawnościami. Po sukcesach działań w BLISKO biblioteka zdobyła kolejne dofinansowanie na podobne inicjatywy w ramach grantu ministerialnego Kultura Dostępna.

W jaki sposób to działanie przełożyło się lub przełoży na rozwój czytelnictwa?

Nietypowe działania oraz tematyka związana z kulinariami sprawiły, że do biblioteki trafili nowi użytkownicy biblioteki, którzy zapisują się do wypożyczalni. Przy okazji każdego działania prezentowano tematyczną literaturę dostępną w bibliotece.

Czy zespół biblioteki natrafił na jakieś trudności?

Biblioteka nie napotkała większych trudności przy organizacji wydarzeń czy diagnozy.

Cytat do wykorzystania

„BLISKO to coś znacznie więcej niż środki finansowe. Ten program dodał skrzydeł nam oraz partnerom, których zapraszaliśmy na szkolenia. Mamy większą siłę, motywację i zasoby, by wspólnie działać. To od nas samych zależy teraz, jak to wykorzystamy”.

Kontakt do biblioteki

kontakt@biblioteka.wolomin.pl